

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет	<i>інститут економіки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>фінансів і бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>
Форма навчання	<i>денна</i>

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Абрамова Дмитра Олексійовича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

на тему *Ліквідність підприємства та її аналіз*

(повна назва теми)

за матеріалами *ПрАТ «Камет-сталь»*

(повна назва бази дослідження)

науковий керівник *к.е.н.* *Смирна О.В.*

(наук. ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри

від *18 червня* 2026р. № *13*

Завідувач кафедри

(підпис)

к.е.н., доцент
Наук. ступень, вчене звання

О.В.Неізвестна
Ініціали, прізвище

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет

інститут економіки та бізнес-освіти

Кафедра

фінансів і бухгалтерського обліку

Спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Форма навчання

денна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____

О.В.Неізвестна

(підпис)

(Прізвище, ініціали)

« 06 » квітня 2026 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи *Ліквідність підприємства та її аналіз*

Керівник роботи *Смирна Ольга Володимирівна, к.е.н.*

затверджені наказом закладу вищої освіти від « 06 » квітня 2026 р. № 223-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «05» червня 2026 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1.

Теоретичні та методологічні основи аналізу ліквідності підприємства

розкрити економічну сутність ліквідності та платоспроможності підприємства в ринкових умовах

дослідити існуючі методичні підходи, систему показників та нормативну базу аналізу ліквідності

Розділ 2.

Оцінка ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»

надати загальну організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Камет-сталь»

провести аналіз ліквідності компанії за період

Розділ 3. Рекомендації щодо підвищення ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»

обґрунтувати стратегічні напрями та інструментарій підвищення ліквідності підприємства

оцінити вплив заходів на показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»

Об'єкт дослідження: процес оцінювання ліквідності

приватного акціонерного товариства «Камет-сталь».

Предмет дослідження:

сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу ліквідності

Мета кваліфікаційної роботи:

дослідження теоретико-методичних засад аналізу ліквідності підприємства, а також розробка практичних рекомендацій та напрямів оптимізації управління його грошовими потоками для забезпечення платоспроможності в сучасних умовах

5. Дата видачі завдання « 06 » квітня 2026р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів МДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Затвердження плану КБР	до 25.03.2026	виконано
2	Підготовка розділу 1	до 15.04.2026	виконано
3.	Підготовка розділу 2	до 06.05.2026	виконано
4	Підготовка розділу 3	до 27.05.2026	виконано
5	Написання вступу та висновків до КБР, оформлення супровідних документів	до 01.05.2026	виконано
6	Подання електронного варіанту КБР керівнику для перевірки дотримання академічної доброчесності	до 05.06.2026	виконано
7	Перевірка тексту КБР на дотримання академічної доброчесності	08.06-16.06.2026	виконано
8	Отримання відгуку від наукового керівника	до 10.06.2026	виконано
9	Отримання рецензії	до 12.06.2026	виконано
10	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 15.06.2026	виконано
11	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 17.06.2026	Реєстраційний № « <u>17</u> » <u>червня</u> 2026 р.
12	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 18.06.2026	виконано
13	Підготовка до захисту в ЕК	до 19.06.2026	виконано

Завдання підготував науковий керівник

(підпис)

Смирна О.В.
(прізвище та ініціали)

Завдання одержав

(підпис)

Абрамов Д.О.
(прізвище та ініціали)

Декларація
про дотримання академічної доброчесності під час написання
кваліфікаційної бакалаврської роботи
здобувачем вищої освіти
Державного університету економіки і технологій

Я, Абрамов Дмитро Олексійович, студент 3 курсу, групи ФБС-23ск Державного університету економіки і технологій розумію і підтримую політику закладу із академічної доброчесності. Я не надавав і не одержував заборонену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис)

11.06.2026

(дата)

Дмитро Абрамов

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗГОДА
на використання кваліфікаційної бакалаврської роботи

Я, Абрамов Дмитро Олексійович, даю згоду на використання наданих матеріалів, а саме: внесення кваліфікаційної бакалаврської роботи у базу даних репозитарію Державного університету економіки і технологій; відтворення роботи чи її частини в електронній формі, не змінюючи її змісту; виготовлення електронних копій для постійного архівного зберігання; надання електронних копій роботи для відкритого доступу в мережі Internet.

Підтверджую, що розміщуючи роботу в репозитарії ДУЕТ, я не порушую прав третіх осіб.

(підпис)

Дмитро Абрамов
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

11.06.2026
(дата)

АНОТАЦІЯ

Абрамов Д.О. Ліквідність підприємства та її аналіз (за матеріалами ПрАТ «Камет-сталь»). – Рукопис.

Кваліфікаційна бакалаврська робота за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Державний університет економіки і технологій. Кривий Ріг, 2026.

Кваліфікаційна робота присвячена вирішенню теоретичних та практичних питань аналізу ліквідності підприємства. Визначено економічну сутність ліквідності та платоспроможності підприємства в ринкових умовах, досліджено існуючі методичні підходи, систему показників та нормативну базу аналізу ліквідності.

Проаналізовано фінансові показники ПрАТ «Камет-сталь»: надано загальну організаційно-економічну характеристику підприємства, проведено детальний аналіз ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» за досліджуваний період.

Розроблено рекомендації щодо підвищення ліквідності ПрАТ «Камет-сталь». Обґрунтовано стратегічні напрями та інструментарій підвищення ліквідності підприємства, а також оцінено вплив заходів на показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь».

Ключові слова: ліквідність підприємства, ліквідність балансу, платоспроможність, оборотні активи, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, факторинг.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Економічна сутність ліквідності та платоспроможності підприємства в ринкових умовах	8
1.2. Методика аналізу ліквідності підприємства	19
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	32
2.1. Характеристика основних показників підприємства та аналіз тенденції його розвитку	32
2.2. Аналіз ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»	47
Висновки до розділу 2	61
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	63
3.1. Обґрунтування стратегічних напрямів та інструментарію підвищення ліквідності підприємства	63
3.2. Оцінка впливу пропонованих заходів на показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»	75
Висновки до розділу 3	86
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
ДОДАТКИ	

ВСТУП

В умовах високої макроекономічної нестабільності, інфляційних процесів та динамічної зміни ринкового середовища спроможність підприємства своєчасно й у повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями є базовою запорукою його виживання та фінансової стійкості. Ліквідність виступає головним індикатором фінансового здоров'я бізнесу, оскільки відображає здатність швидко трансформувати активи у живі грошові кошти для покриття поточних боргів.

Практика доводить, що навіть високоприбуткова компанія може опинитися на межі банкрутства через кризу ліквідності та касові розриви, коли капітал виявляється замороженим у неліквідних запасах чи тривалій дебіторській заборгованості. Водночас оцінка показників ліквідності є вирішальним фактором для зовнішніх контрагентів – банків, інвесторів та постачальників, які визначають рівень надійності та кредитоспроможності підприємства. Тому виникає об'єктивна необхідність у постійному проведенні якісного аналізу ліквідності, що дозволяє менеджменту не просто констатувати минулі результати, а оперативно прогнозувати грошові потоки, оптимізувати структуру балансу та приймати ефективні управлінські рішення для забезпечення безперебійної діяльності в умовах невизначеності. Саме ці фактори обумовлюються актуальність теми роботи.

Питання оцінювання ліквідності підприємства постійно перебувають у центрі уваги провідних вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у дослідження теоретико-методологічних засад аналізу платоспроможності та ліквідності суб'єктів господарювання, зробили такі відомі українські вчені, як І. О. Бланк, Г. О. Швиданенко, Л. А. Лігоненко, О. М. Поддєрьогін, М. Я. Коробов та Н. М. Давиденко. Серед класиків зарубіжної економічної думки, які заклали фундаментальні підходи до аналізу структури капіталу та грошових потоків, варто відзначити Ю. Брігхема, Л. Гапенскі, Е. Альтмана, Дж. К. Ван Хорна та Б. Коласса.

Попри глибоку теоретичну базу, ступінь дослідження цієї проблематики потребує постійного оновлення, оскільки більшість традиційних методик аналізу орієнтовані на ретроспективні дані офіційної фінансової звітності, що не завжди відображає реальний стан підприємства в умовах кризи. Багато сучасних аспектів, пов'язаних із цифровізацією фінансового менеджменту, автоматизацією моніторингу касових розривів та управлінням ліквідністю в умовах воєнних ризиків і розриву логістичних ланцюгів, залишаються дискусійними та недостатньо висвітленими. Це зумовлює необхідність подальшого розвитку аналітичного інструментарію та адаптації існуючих моделей оцінки ліквідності до специфіки діяльності сучасних підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу ліквідності. Об'єктом дослідження є процес оцінювання ліквідності приватного акціонерного товариства «Камет-сталь».

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних засад аналізу ліквідності підприємства, а також розробка практичних рекомендацій та напрямів оптимізації управління його грошовими потоками для забезпечення платоспроможності в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

розкрити економічну сутність ліквідності та платоспроможності підприємства в ринкових умовах;

дослідити існуючі методичні підходи, систему показників та нормативну базу аналізу ліквідності;

надати загальну організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Камет-сталь»;

провести детальний аналіз ліквідності компанії за досліджуваний період; обґрунтувати стратегічні напрями та інструментарій підвищення ліквідності підприємства;

оцінити вплив заходів на показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, що регулюють фінансову діяльність суб'єктів господарювання, стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності (НП(С)БО та МСФЗ),

наукові праці вітчизняних і зарубіжних економістів з фінансового аналізу, а також внутрішня та публічна звітність ПрАТ «Камет-сталь» за досліджуваний період.

У процесі роботи використано методи теоретичного узагальнення, наукової абстракції, аналізу та синтезу. Для оцінки ПрАТ «Камет-сталь» застосовано методи порівняння, групування, а також вертикальний та горизонтальний аналіз (для дослідження структури й динаміки балансу) та метод фінансових .Окрім цього, для узагальнення результатів, виявлення тенденцій та наочного представлення отриманих даних використано табличний та графічний методи аналізу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність ліквідності та платоспроможності підприємства в ринкових умовах

У умовах ринкової економіки, які характеризуються високим рівнем невизначеності та фінансових ризиків, ключовим критерієм успішного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання є його фінансова стійкість, матеріальною основою якої виступають ліквідність та платоспроможність.

Термін «ліквідність» походить від латинського «liquidus», що означає «рідкий, текучий». У фінансово-економічній літературі під ліквідністю підприємства зазвичай розуміють його спроможність підприємства платити по своїм короткостроковим зобов'язанням. Але в цілому немає єдиного підходу до дефініції «ліквідність підприємства». Тому розглянемо як тлумачать поняття ліквідності та платоспроможності вітчизняні та закордонні вчені-економісти.

Аналіз фундаментальних теоретичних джерел свідчить, що категорія «ліквідність підприємства» не має універсального та однозначного трактування, оскільки вчені досліджують її з різних методологічних позицій. Наявність суперечливих поглядів на природу цього явища зумовила формування у фінансовій науці двох альтернативних, але водночас взаємодоповнюючих підходів до розуміння та оцінки ліквідності: статичного (майнового) та динамічного (потокowego).

Прихильники статичного (майнового) підходу розглядають ліквідність через структуру балансу (співвідношення активів і пасивів). Статичний (або майновий, балансовий) підхід є класичним у фінансовому аналізі. Його суть полягає в тому, що ліквідність розглядається як моментний стан структури майна на певну дату (зазвичай на дату складання балансу). Дослідники, які

підтримують цей підхід, фокусуються на наявності оборотних активів та їхній здатності виступати матеріальним покриттям для поточних боргів.

У вітчизняній науковій думці сутність ліквідності досліджується через низку методологічних нюансів, які деталізують майновий підхід. Зокрема, професор А. М. Поддєрьогін трактує ліквідність як здатність компанії оперативно мобілізувати майнові цінності для одержання грошових коштів, необхідних для погашення боргів, акцентуючи увагу на математичному співвідношенні оборотного капіталу (швидкоореалізованих активів) та поточних зобов'язань [48].

Представники львівської школи фінансового менеджменту розширюють це поняття, пов'язуючи його із загальним фінансовим здоров'ям бізнесу. На їхню думку, ліквідність є інструментом своєчасного виконання фінансових зобов'язань та підтримки стабільної операційної діяльності без загрози втрати платоспроможності, що безпосередньо залежить від швидкості конвертації майна у розрахункові засоби [49].

Зі свого боку, професор Н.В. Тарасенко фокусується на якісній характеристиці активів, визначаючи ліквідність через часовий чинник та збереження первинної вартості майна під час його примусової чи планової трансформації у грошову форму для покриття нагальних платежів [42].

Схожий погляд поділяє й професор Г.В. Савицька, яка практично ототожнює статичну ліквідність суб'єкта господарювання із ліквідністю його балансу. Науковиця стверджує, що ця категорія відображає потенціал підприємства фінансувати поточну діяльність, і вимірюється вона рівнем забезпеченості оборотного капіталу довгостроковими джерелами та пропорціями між сумою швидкоореалізованих активів і короткострокового боргу [39].

Досліджуючи межі суміжних дефініцій, О.О. Терещенко пропонує чітке розмежування: ліквідність він розглядає виключно як ринкову властивість окремих видів майна швидко трансформуватися у грошові активи, тоді як платоспроможність визначає як результуючу здатність юридичної особи вчасно виконувати власні платіжні зобов'язання [44].

Спрощене, але містке формулювання наводить О. М. Бандурка, зазначаючи, що ліквідність підприємства полягає у його спроможності закривати фінансові борги саме завдяки перетворенню майна на грошову форму [10].

Професор О. Д. Василик пропонує системне бачення, розділяючи поняття на три рівні: ліквідність підприємства як готовність здійснити витрати у будь-який момент; ліквідність активів як часову характеристику їхнього продажу (що менше часу, то вища ліквідність); та ліквідність балансу як ступінь структурної відповідності між термінами перетворення активів у гроші та строками згортання зобов'язань [13].

Наостанок, Р.А. Костирко пропонує трактувати ліквідність через категорію мобільності підприємства – тобто його внутрішню та зовнішню гнучкість, що дозволяє оперативно знаходити резерви платіжних засобів для підтримки постійної часової та об'ємної рівноваги між майновим потенціалом і наявними боргами. З погляду цього підходу, терміни «ліквідність» та «мобільність» виступають економічними синонімами, які характеризують динамічну адаптивність балансу до викликів ринку [23].

За кордоном майновий підхід часто називають «балансовим» (balance sheet approach) або «ліквідаційним» (liquidation approach), оскільки він моделює ситуацію: «що буде, якщо підприємство припинить діяльність сьогодні, і за рахунок розпродажу активів доведеться гасити борги». Західна фінансова думка є першоджерелом майнового (статичного) підходу, оскільки саме там на початку ХХ століття виникла практика оцінки позичальників банками за допомогою коефіцієнтів ліквідності.

Всесвітньо відомий американський економіст Е. Альтман, автор «індексу Альтмана» (Z-score) для прогнозування банкрутства у своїх моделях оцінки фінансового здоров'я компаній закладав саме майновий підхід, використовуючи відношення робочого капіталу (оборотних активів за вирахуванням короткострокових зобов'язань) до загальної суми активів. Він розглядав ліквідність як майновий буфер безпеки [1].

Р. Брейлі та С. Майєрс класично описують ліквідність через майновий

підхід, зазначаючи, що ліквідність підприємства визначається тим, наскільки легко і швидко його чистий оборотний капітал може бути конвертований у грошові кошти. Вони наголошують на оцінці «ступеня ліквідності» окремих статей балансу [3].

Професор Л. Бернстайн розглядає ліквідність суто в межах майнового підходу як «здатність підприємства перетворити свої активи в готівку або отримати готівку для виконання короткострокових зобов'язань». Його аналіз повністю побудований на статичній оцінці елементів оборотного капіталу (запасів та дебіторів) та розрахунку балансових коефіцієнтів [2].

Відомий американський аналітик Ч. Гібсон у своїх роботах чітко фокусується на майновій структурі, зазначаючи, що аналіз ліквідності – це оцінка здатності фірми зустріти свої поточні борги за рахунок поточних активів. Він детально описує використання статичних коефіцієнтів (Current, Acid-Test, Cash ratios) як головного інструменту оцінки безпеки кредиторів [7].

Водночас, попри високу практичну цінність майнового підходу, він фіксує стан активів лише на конкретну дату, що робить його дещо обмеженим. Для подолання цього недоліку у фінансовому менеджменті було сформовано динамічний (потоківий) підхід.

Динамічний (або потоківий, функціональний) підхід зміщує фокус аналізу з балансових залишків на часові процеси та реальний рух грошей. Прихильники цього підходу стверджують, що підприємство гасить свої борги не теоретичним продажем верстатів чи запасів, а виключно живим потоком грошових коштів (Cash Flow), який постійно генерується в процесі операційної діяльності. Ліквідність тут розглядається як безперервний процес підтримання платоспроможності в часі.

Професор Л. А. Лігоненко критикує суто статичний підхід і розглядає ліквідність як динамічну здатність підприємства генерувати позитивні грошові потоки в обсягах, достатніх для покриття його поточних зобов'язань. За її визначенням, динамічна ліквідність оцінюється не структурою балансу, а синхронністю та збалансованістю між припливом грошових коштів від реалізації та їх відпливом для погашення боргів у кожному конкретному

часовому інтервалі [25].

І.О. Бланк чітко розмежовує статику і динаміку, зазначаючи, що внутрішня ліквідність підприємства формується його операційною діяльністю та здатністю до самофінансування. З позиції динаміки, ліквідність – це здатність підприємства підтримувати постійну фінансову рівновагу між надходженням і витрачанням грошових коштів у процесі короткострокового операційного циклу, мінімізуючи ризик виникнення касових розривів.

М.Я. Коробов пов'язує ліквідність із поняттям «життєвого циклу грошей» на підприємстві. Науковець зазначає, що ліквідність у динаміці – це спроможність підприємства забезпечити таку швидкість обороту своїх оборотних коштів, яка випереджає або відповідає темпам зростання його поточних зобов'язань. Головним інструментом оцінки за такого підходу він вважає аналіз оборотності активів та складання платіжного календаря [21].

Професор Т.С. Клебанова розглядає ліквідність через теорію фінансової рівноваги та системного аналізу. На її думку, ліквідність у динаміці – це спроможність фінансово-економічної системи самостійно підтримувати баланс між вхідними та вихідними грошовими потоками в умовах стохастичного (змінного) ринкового середовища. Вона пропонує оцінювати ліквідність не за коефіцієнтами балансу, а за допомогою матричного моделювання грошових потоків та імітаційних моделей [33].

Н.М. Давиденко досліджує ліквідність через оптимізацію оборотного капіталу. Науковиця наголошує, що ліквідність у динаміці безпосередньо формується тривалістю операційного та фінансового циклів. За її підходом, що меншим є проміжок часу між виплатою грошей постачальникам за сировину та отриманням коштів від покупців за готову продукцію, то вищою є внутрішня динамічна ліквідність підприємства, незалежно від паперових показників у звітності [17].

Г.О. Швиданенко пов'язує динамічну ліквідність із рентабельністю та діловою активністю. За її визначенням, ліквідність у функціональному (динамічному) розрізі – це здатність підприємства забезпечувати безперервний кругообіг капіталу (стадії: гроші → виробничі запаси → незавершене

виробництво → готова продукція → дебіторська заборгованість → гроші). Швидкість цього кругообігу і є реальним мірилом ліквідності компанії [52].

Професор В.П. Савчук підходить до ліквідності з позицій бізнес-моделювання. За його визначенням, динамічна ліквідність – це «стан збалансованості операційного бюджету». Це здатність підприємства підтримувати позитивний чистий грошовий потік від операційної діяльності (CFO), який є головним джерелом самофінансування бізнесу та ліквідації касових розривів у реальному часі [40].

Слід відмітити більш пізніші праці А.М. Поддєрьогіна, який в оцінці балансу схиляється до статички, але у питаннях управління грошима чітко підтримує динамічний підхід. Науковець зазначає, що оперативна ліквідність підприємства повністю забезпечується процесом короткострокового фінансового планування. Головним критерієм динамічної ліквідності у його працях виступає відсутність дефіциту грошових коштів у платіжному календарі (тобто запобігання касовим розривам на щоденній основі) [36].

У західній фінансовій школі динамічний підхід до ліквідності є панівним, оскільки іноземні аналітики давно дійшли висновку: компанія банкрутує не через погані коефіцієнти в балансі, а тоді, коли в неї фізично закінчуються гроші для виплати за зобов'язаннями. За кордоном цей підхід частіше називають «потоким» (cash flow approach) або «функціональним» (operational approach).

Професор А. Дамодаран розглядає ліквідність як ключовий елемент ризику недосяжності фінансової рівноваги. З позиції динаміки Дамодаран визначає ліквідність як здатність фірми генерувати внутрішній вільний грошовий потік (Free Cash Flow to the Firm – FCFF) у прогнозовані терміни для покриття капітальних витрат та боргових зобов'язань. За його підходом, компанія є ліквідною, якщо її операційний прибуток без зусиль конвертується у чисті гроші [6].

Провідний французький економіст Бернар Коласс критикував статичні коефіцієнти й запропонував концепцію «динамічної платоспроможності», яка повністю базується на ліквідності грошових потоків. Коласс зазначає, що

ліквідність у динаміці – це здатність підприємства підтримувати безперервний оборот капіталу, за якого сума щоденних грошових надходжень від клієнтів є вищою або рівною сумі щоденних виплат постачальникам, персоналу та державі [5].

Л. Гітман та Ч. Зуттер розглядають динамічну ліквідність через поняття «ліквідності операційного циклу». За їхнім визначенням, реальна ліквідність підприємства вимірюється ефективністю управління грошовим циклом – тобто часом, протягом якого кожна вкладена в сировину гривня (чи долар) повертається на рахунок компанії у вигляді виручки. Що коротший цей цикл, то вищою є динамічна ліквідність бізнесу [8].

Ю. Брігхем та М. Ерхардт у своїх класичних працях з корпоративних фінансів зазначають, що справжня ліквідність фірми оцінюється через операційний та грошовий цикл (Cash Conversion Cycle). Вони стверджують, що фірма може мати чудові показники поточної ліквідності за балансом, але бути неліквідною в динаміці, якщо її гроші застрягли у довгому циклі обороту запасів чи збору дебіторської заборгованості. Ліквідність для них – це швидкість і безперервність перетворення робочого капіталу на реальні грошові кошти [4].

Дж. К. Ван Хорн та Д. Вахович також підходять до ліквідності з прагматичної ринкової позиції, зазначаючи, що ліквідність фірми визначається двома основними вимірами: часом, необхідним для конвертації активу в гроші, та впевненістю в тому, що ця конвертація відбудеться без значного зниження ціни активу. Для компанії в цілому ліквідність – це наявність запасу маневреності для покриття непередбачуваних відтоків грошових коштів [9].

Проведений критичний аналіз наукової літератури дозволяє констатувати, що статичний (майновий) та динамічний (потоківий) підходи не суперечать один одному, а відображають два різні виміри одного й того самого фінансового явища.

Для наочності та систематизації їхніх ключових відмінностей проведено порівняльну характеристику цих концепцій (табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика статичного (майнового) та динамічного (потокowego) підходів до поняття «ліквідність»

Критерій порівняння	Статичний (майновий) підхід	Динамічний (потокowy) підхід
Головна сутність	Ліквідність як моментний стан структури майна підприємства.	Ліквідність як безперервний процес руху грошових коштів у часі.
Інформаційна база	Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан) на конкретну дату.	Звіт про рух грошових коштів, платіжний календар, прогнозні бюджети.
Ключовий інструмент	Розрахунок коефіцієнтів (Кпл, Кшл, Кал) та групування активів і пасивів.	Аналіз тривалості операційного й грошового циклів, оцінка вільного грошового потоку (FCFF).
Економічний зміст	Моделює гіпотетичну ситуацію: чи вистачить майна для покриття боргів у разі ліквідації бізнесу.	Оцінює реальну здатність компанії функціонувати та заробляти гроші в процесі операційної діяльності.
Головний недолік	Ретроспективність (відображає минуле) та «застиглість» даних на папері.	Складність точного прогнозування потоків в умовах ринкової нестабільності.

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, статичний підхід визначає потенційну (просторову) спроможність підприємства розрахуватися за боргами на основі наявних ресурсів, тоді як динамічний підхід характеризує реальну (часову) готовність бізнесу уникати касових розривів завдяки синхронізації припливу та відпливу грошей.

Окрім класичного поділу на статичний (майновий) та динамічний (потокowy) підходи, у сучасній фінансовій науці погляди на ліквідність класифікують ще за кількома критеріями (табл. 1.2).

Систематизований у таблиці багатокритеріальний підхід до класифікації ліквідності наочно демонструє, що ця категорія еволюціонувала від спрощеного розуміння якості окремих активів до комплексної характеристики фінансової гнучкості бізнесу. Розмежування поглядів за об'єктом, часом та джерелами формування має виняткове практичне значення для менеджменту, оскільки дозволяє перейти від ретроспективної фіксації балансових залишків до стратегічного прогнозування перспективної платоспроможності підприємства в умовах мінливого ринкової кон'юнктури.

Таблиця 1.2

Систематизація наукових підходів до класифікації ліквідності

Критерій класифікації	Види ліквідності за підходом	Економічна сутність та фокус оцінювання
1. За об'єктом аналізу (ієрархічний рівень)	• Ліквідність активів • Ліквідність балансу • Ліквідність підприємства	Оцінює якість окремого майна, структуру фінансової звітності або загальну здатність компанії залучати капітал.
2. За часовим горизонтом	• Ретроспективна • Поточна • Перспективна (прогнозна)	Визначає, чи аналізується минулий стан (за фактом), поточна ситуація (дні/тижні) чи майбутні фінансові можливості.
3. За джерелами формування	• Внутрішня • Зовнішня	Відображає, за рахунок чого підтримується платоспроможність: власними ресурсами чи ринковим авторитетом.
4. За характером впливу факторів	• Ендогенна (власна) • Екзогенна (ринкова/галузева)	Розмежовує фактори впливу: якість внутрішнього менеджменту компанії чи стан ринку та економіки загалом.

Джерело: узагальнено автором [14, 16, 24, 51]

Дослідивши багатоаспектність ліквідності, стає очевидним, що вона не є самоціллю для підприємства, а виступає головним внутрішнім інструментом досягнення його фінансової стабільності. У зв'язку з цим виникає необхідність розгляду іншої, пов'язаної категорії – «платоспроможності». Якщо ліквідність відображає потенційну здатність майнових цінностей трансформуватися у грошову форму, то платоспроможність є безпосереднім результатом цього процесу, демонструючи фактичну готовність суб'єкта господарювання розраховуватися за своїми зобов'язаннями в конкретний момент часу. Відтак, платоспроможність виступає зовнішнім проявом ліквідності.

Аналіз наукових поглядів дозволяє стверджувати, що у вітчизняній практиці (зокрема, у працях А. Поддєрьогіна, О. Терещенка) платоспроможність найчастіше ототожнюється з поточним фінансовим станом – наявністю грошей для виконання миттєвих зобов'язань. Натомість у західній фінансовій школі (Л. Бернстайн, Р. Брейлі) поняття «Solvency» трактується ширше – як довгострокова життєздатність структури капіталу, що гарантує захист від банкрутства на стратегічному горизонті.

Аналіз теоретичних підходів до визначення платоспроможності підприємства засвідчує брак єдиного термінологічного консенсусу. З одного

боку, існує тенденція до дублювання цього поняття з категоріями ліквідності та фінансової стійкості, а з іншого – панівною залишається думка про необхідність їх чіткого розмежування.

Сучасна фінансова думка також інтегрує у структуру платоспроможності такі суміжні дефініції, як кредитоспроможність та податкоспроможність. Розуміння першої як здатності суб'єкта господарювання успішно проходити процедуру андерайтингу, залучати та обслуговувати кредити, а другої – як спроможності вчасно фінансувати державні видатки через сплату податків, дозволяє розглядати ці характеристики як невід'ємні елементи комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.

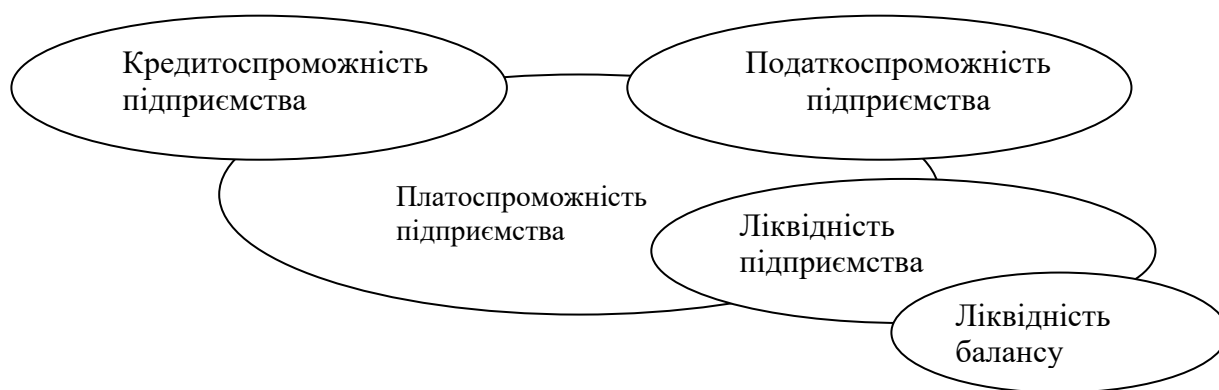

Рис. 1.1. Взаємозв'язок платоспроможності з кредитоспроможністю, податкоспроможністю, ліквідністю підприємства

Джерело: узагальнено автором

В цілому можна визначити таку ієрархію категорій:

Ліквідність – це первинна властивість активів (здатність швидко перетворюватися на гроші).

Платоспроможність – це поточний результат (здатність розрахуватися за боргами сьогодні).

Фінансова стійкість – це довгострокова стратегічна мета (здатність підприємства залишатися платоспроможним у майбутньому за будь-яких криз).

Визначення сутнісних характеристик ліквідності та її концептуального взаємозв'язку з платоспроможністю закладає теоретичний фундамент нашого

дослідження. Водночас для побудови ефективної системи фінансового менеджменту недостатньо лише констатувати поточний стан підприємства; необхідно чітко розуміти передумови та рушійні сили його формування. Оскільки ліквідність є динамічною категорією, що постійно змінюється під тиском операційних та фінансових процесів, її поточні показники є результатом безперервної взаємодії багатьох чинників. Це зумовлює доцільність переходу до систематизації ключових факторів впливу на ліквідність суб'єкта господарювання. За характером походження їх традиційно поділяють на дві великі групи: зовнішні (екзогенні), які відображають вплив макроекономічного середовища і перебувають поза безпосереднім контролем підприємства, та внутрішні (ендогенні), що напряду залежать від стратегічних управлінських рішень та якості внутрішнього менеджменту (табл. 1.3)

Таблиця 1.3

Фактори впливу на ліквідність підприємства

Зовнішні (екзогенні) – не підконтрольні підприємству	Внутрішні (ендогенні) – залежать від менеджменту
• Загальноекономічна та політична ситуація в країні	• Ефективність управління оборотним капіталом
• Ставка оподаткування та рівень інфляції	• Тривалість операційного та грошового циклів
• Кон'юнктура ринку та попит на продукцію галузі	• Структура та якість активів (частка «швидких» грошей)
• Доступність та вартість банківських кредитів	• Співвідношення власного та позикового капіталу

Джерело: узагальнено автором

Отже, ліквідність підприємства є комплексною, динамічною характеристикою мобільності його майнових цінностей, яка забезпечує внутрішню фінансову гнучкість бізнесу. При цьому її поточний рівень детермінується сукупністю як екзогенних факторів ринкового макросередовища, так і ендогенних управлінських рішень щодо збалансування й оптимізації елементів оборотного капіталу.

1.2. Методика аналізу ліквідності підприємства

В умовах макроекономічної нестабільності та високих ринкових ризиків аналіз ліквідності перетворюється з елемента ретроспективного контролю на ключовий інструмент стратегічного управління підприємством. Щоб результати оцінювання мали практичну цінність для менеджменту, методичний підхід до аналізу має бути комплексним і поєднувати в собі як статичне оцінювання структури балансу на певну дату, так і динамічний моніторинг операційних циклів та грошових потоків.

Процес побудови зазначеної методики доцільно розпочати із систематизації етапів проведення аналізу. Для забезпечення системності та послідовності проведення дослідження алгоритм комплексного аналізу ліквідності підприємства доцільно систематизувати у вигляді таблиці (табл. 1.2), де кожен крок має чітко визначений зміст та кінцевий результат.

Таблиця 1.4

Етапи та зміст комплексного аналізу ліквідності підприємства

Назва етапу	Аналітичні дії	Результат етапу
Етап 1. Інформаційно-підготовчий	- Збір форм фінансової звітності (Ф. № 1, № 2, № 3). - Перевірка арифметичної точності та взаємоузгодженості показників. - Загальний огляд динаміки валюти балансу.	Сформована, верифікована та очищена від помилок інформаційна база для подальших розрахунків.
Етап 2. Статичний аналіз (ліквідність балансу)	- Групування активів за швидкістю перетворення на кошти (А-4А4). - Групування пасивів за терміновістю погашення боргів (П1–П4). - Зіставлення груп та перевірка умов абсолютної ліквідності.	Визначення ступеня ліквідності балансу; виявлення платіжного надлишку чи браку коштів за групами.
Етап 3. Коефіцієнтний аналіз	- Розрахунок коефіцієнтів абсолютної, швидкої та поточної ліквідності. - Порівняння фактичних даних із нормативними значеннями. - Оцінка динаміки та трендів показників за кілька років.	Кількісна оцінка фінансової гнучкості бізнесу; виявлення позитивних чи деструктивних тенденцій у часі.
Етап 4. Динамічний аналіз (потоки та оборотність)	- Аналіз чистого грошового потоку від операційної діяльності (Ф. № 3). - Розрахунок тривалості операційного та грошового циклів. - Оцінка якості та швидкості інкасації дебіторської заборгованості.	Оцінка реальної (внутрішньої) ліквідності бізнес-моделі; перевірка показників на предмет «паперового» прибутку.
Етап 5. Результуючий (висновки та рекомендації)	- Систематизація результатів усіх попередніх етапів аналізу. - Встановлення остаточного фінансового «діагнозу». - Обґрунтування управлінських рішень щодо оптимізації капіталу.	Комплексний аналітичний висновок; готовий пакет рекомендацій для покращення або стабілізації ліквідності.

Джерело: узагальнено автором

Якість, об'єктивність та точність результатів аналізу ліквідності підприємства безпосередньо залежать від сформованої бази вихідних даних. Інформаційне забезпечення аналізу ліквідності є цілісною системою збору, обробки та систематизації правових, макроекономічних, фінансових та внутрішньогосподарських показників, які дозволяють комплексно оцінити здатність суб'єкта господарювання вчасно виконувати свої зобов'язання.

Нормативно-правовий фундамент цієї системи в Україні формують Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 (НП(С)БО 1) «Загальні вимоги до фінансової звітності». Відповідно до чинного законодавства, вся сукупність джерел інформації для проведення діагностики ліквідності може бути структурована за трьома ключовими блоками (табл. 1.5):

Таблиця 1.5

Структура інформаційного забезпечення аналізу ліквідності

Блок інформації	Конкретні джерела даних	Аналітична цінність для оцінки ліквідності
1. Зовнішня інформація (макросередовище)	- Дані НБУ (облікова ставка, валютні курси). - Огляди товарних ринків та індекси інфляції. - Інформація про фінансовий стан конкурентів.	Дозволяє оцінити екзогенні ризики (наприклад, доступність кредитів для покриття касових розривів або зміну попиту на продукцію).
2. Внутрішня фінансова звітність (офіційна)	- Баланс (Звіт про фінансовий стан) – Форма №1. - Звіт про фінансові результати – Форма № 2. - Звіт про рух грошових коштів – Форма № 3.	Виступає головною базою для розрахунку класичних коефіцієнтів ліквідності (поточної, швидкої, абсолютної) та аналізу чистого грошового потоку.
3. Внутрішня оперативна інформація (управлінська)	- Оборотно-сальдові відомості за рахунками 30, 31, 36, 63. - Платіжний календар підприємства. - Реєстри дебіторської та кредиторської заборгованості за строками виникнення.	Необхідна для внутрішнього експрес-аналізу: визначення реальної якості дебіторської заборгованості (частки сумнівних боргів) та планування виплат «день-у-день».

Джерело: узагальнено автором

Баланс (Форма №1) є головним джерелом для статичного аналізу ліквідності. Саме з його другого розділу активу («Оборотні активи») беруться дані про гроші, дебіторську заборгованість та запаси, які потім зіставляються з третім розділом пасиву («Поточні зобов'язання»).

Звіт про фінансові результати (Форма №2) демонструє рентабельність діяльності бізнесу. Висока прибутковість за Формою № 2 є довгостроковим джерелом підтримання ліквідності, хоча в моменті прибуток може бути «паперовим» (через метод нарахування) і не означати наявності живих грошей.

Звіт про рух грошових коштів (Форма №3) забезпечує динамічний підхід до аналізу. Він показує реальний приплив та відтік чистого кешу за трьома видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою. Якщо операційна діяльність генерує стійкий позитивний потік – підприємство матиме високу ліквідність без залучення дорогих кредитів.

Визначення складу та структури інформаційного забезпечення дозволяє перейти до безпосереднього алгоритму аналітичного оцінювання. На практиці комплексна діагностика ліквідності суб'єкта господарювання не обмежується одним підходом, а реалізується через послідовне застосування системи методів. Цей процес передбачає рух від загального аналізу структури балансу (оцінки його абсолютної ліквідності) до розрахунку системи специфічних відносних коефіцієнтів та поглибленого дослідження динаміки грошових потоків підприємства.

Розглянемо кожен із цих аналітичних етапів детальніше.

Сутність етапу 2 полягає в оцінці спроможності підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок наявних активів, що згруповані за часом їхнього перетворення на живі гроші. Цей підхід є статичним, оскільки базується на залишках рахунків, зафіксованих у Балансі (Форма № 1) на конкретну дату (зазвичай на кінець звітного періоду).

Для проведення аналізу активи підприємства класифікують на чотири групи за низхідним принципом – від найбільш ліквідних до найменш ліквідних (важкореалізованих) (табл. 1.6):

Таблиця 1.6

Групування активів за рівнем ліквідності

Група	Вид активів	Активи, що входять до групи	Рядки Балансу (форми № 1)
A1	Високоліквідні	Гроші та їх еквіваленти	1165
		Поточні фінансові інвестиції	1160
A2	Середньоліквідні	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125
		Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130
		Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135
		Інша поточна дебіторська заборгованість	1155
A3	Низьколіквідні	Запаси	1100
		Поточні біологічні активи	1110
		Витрати майбутніх періодів	1170
		Інші оборотні активи	1190
A4	Важколіквідні	Необоротні активи (усього за розділом I активу балансу)	1095
		Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200

Джерело: узагальнено автором на основі [11, 16, 24, 29, 51]

Пасиви балансу групуються за протилежним принципом – за ступенем терміновості їхнього повернення або погашення (від найбільш термінових до постійних):

Таблиця 1.7

Групування пасивів за терміновістю сплати

Група	Вид пасивів	Пасиви, що входять до групи	Рядки Балансу (форми № 1)
П1	Найбільш термінові зобов'язання	Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610
		Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615
		Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620
		Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625
		Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630
П2	Короткострокові зобов'язання та забезпечення	Короткострокові кредити банків	1600
		Поточні забезпечення	1660
		Доходи майбутніх періодів	1665
		Інші поточні зобов'язання	1690
П3	Довгострокові зобов'язання та забезпечення	Довгострокові зобов'язання і забезпечення (усього за розділом II пасиву балансу)	1595
П4	Постійні пасиви	Власний капітал (усього за розділом I пасиву балансу)	1495
		Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700

Джерело: узагальнено автором на основі [11, 16, 24, 29, 51]

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо: $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$.

Економічний зміст четвертої нерівності ($A4 \leq П4$) є логічним наслідком виконання перших трьох. Вона відображає фундаментальне правило фінансової стійкості: необоротні активи підприємства мають бути повністю сформовані за рахунок власного капіталу, а залишок цього капіталу повинен спрямовуватися на фінансування оборотних засобів (формуючи чистий робочий капітал). Невиконання хоча б однієї з перших трьох нерівностей свідчить про наявність платіжного дефіциту в певному часовому горизонті та сигналізує про ризик виникнення касових розривів.

У межах методики статичного аналізу важливо враховувати правило часової некомпенсованості. Це означає, що платіжний надлишок за групою $A2$ або $A3$ (наприклад, наявність великої кількості запасів чи дебіторської заборгованості) не може компенсувати поточний платіжний дефіцит за групою $A1$ (брак живих грошей для виплати зарплати чи податків «день-у-день»). Оскільки запаси не можна миттєво перетворити на платіжний засіб, формальне загальне перекриття активів над пасивами не гарантує захисту від поточного дефолту.

Для комплексної оцінки ліквідності балансу також необхідно визначати загальний показник ліквідності:

$$ЗПЛ = \frac{A1 \cdot VA1 + A2 \cdot VA2 + A3 \cdot VA3}{П1 \cdot VP1 + П2 \cdot VP2 + П3 \cdot VP3} \quad (1.1)$$

де VA та VP – питома вага відповідних груп активів та пасивів в їх загальному підсумку.

Показник відображає, скільки гривень ліквідних активів (зважених за строками їх реалізації) припадає на одну гривню всіх зобов'язань підприємства (зважених за термінами погашення). Також він дає змогу порівнювати баланс одного підприємства за різні періоди, баланси різних підприємств та визначати найбільш ліквідні баланси [10].

Оптимальним значенням є $ЗПЛ \geq 1$. Якщо $ЗПЛ \geq 1$, платіжні можливості підприємства повністю перекривають його фінансові зобов'язання, враховуючи

часовий лаг їхнього дозрівання та інкасації. Якщо $ЗПЛ < 1$, фінансова модель бізнесу є незбалансованою в часі. Ризик виникнення касових розривів та дефіциту оборотного капіталу є критично високим.

З урахуванням поточної, короткострокової та довгострокової часової перспективи дослідники виділяють чотири типи ліквідності балансу (табл. 1.8):

Таблиця 1.8

Аналітична оцінка ліквідності балансу в системі часових горизонтів

Тип сталості	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 \geq П1$	$A1 \geq (П1 + П2)$	$A1 \geq (П1 + П2 + П3)$
Нормальний	$(A1 + A2) \geq П1$	$(A1 + A2) \geq (П1 + П2)$	$(A1 + A2) \geq (П1 + П2 + П3)$
Передкризовий (критичний)	$(A1 + A2 + A3) \geq П1$	$(A1 + A2 + A3) \geq (П1 + П2)$	$(A1 + A2 + A3) \geq (П1 + П2 + П3)$
Кризовий	$(A1 + A2 + A3) \leq П1$	$(A1 + A2 + A3) \leq (П1 + П2)$	$(A1 + A2 + A3) \leq (П1 + П2 + П3)$

Джерело: узагальнено автором на основі [16, 24, 29, 51]

Слід зазначити, що наведена методика визначення рівня ліквідності балансу підприємства містить низку недоліків, а саме:

- загальний показник ліквідності зовсім не враховує різницю між рівнями ліквідності різних груп оборотних активів та рівнями терміновості сплати різних груп зобов'язань. В окремих випадках це призводить до суттєвого викривлення показника;

- активи та пасиви всередині кожної групи можуть мати різні рівні ліквідності та терміновості сплати відповідно, що також спричиняє викривлення значення загального показника ліквідності;

- більш точний та детальний аналіз ліквідності балансу підприємства можливий лише з розрахунком великої кількості коефіцієнтів без застосування єдиного інтегрального показника.

Таким чином, аналіз ліквідності балансу за допомогою групування активів і пасивів дає загальну, структурну оцінку платіжної позиції підприємства. Проте, оскільки абсолютні показники відхилень сильно залежать від масштабів діяльності конкретного суб'єкта господарювання і не дозволяють

порівняти його з конкурентами чи середньогалузевими трендами, виникає об'єктивна потреба переходу до розрахунку відносних коефіцієнтів ліквідності.

Головна мета цього етапу 3 – кількісне вимірювання фінансової гнучкості та безпеки підприємства за допомогою системи відносних показників, що розраховуються як відношення певних груп оборотних активів до суми поточних зобов'язань.

У межах вітчизняної та міжнародної практики фінансового аналізу сформовано три класичні ключові коефіцієнти, кожен з яких відсікає певну групу активів залежно від їхньої якості та швидкості інкасації (табл. 1.9):

Таблиця 1.9

Показники ліквідності підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст, нормативне значення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань	показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно Нормативне значення $>0,2-0,35$
	$\phi 1(p.1160 + p.1165) / \phi 1p.1695$	
Коефіцієнт швидкої ліквідності	відношення активів, що швидко реалізуються (дебіторська заборгованість, інші оборотні активи) та абсолютно ліквідних активів до поточних зобов'язань підприємства.	характеризує платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами Нормативне значення $>0,6-0,8$.
	$\phi 1(p.1195 - p.1100 - p.1110 - p.1170) / \phi 1 p.1695$	
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	відношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства	показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Нормативне значення $>1,0-2,0$
	$\phi 1 p.1195 / \phi 1 p.1695$	

Джерело: узагальнено автором на основі [11, 14, 16, 24, 29, 51]

Зважаючи на специфіку та мобільність платіжних засобів, які залучаються для погашення короткострокових зобов'язань і забезпечень, у фінансовому аналізі прийнято розмежовувати три рівні платоспроможності суб'єкта господарювання:

1) грошову, індикатором якої виступає коефіцієнт абсолютної ліквідності;

2) розрахункову, що оцінюється за допомогою коефіцієнта швидкої ліквідності;

3) потенційну, яка детермінується коефіцієнтом загальної ліквідності (покриття).

Варто зауважити, що згідно з вітчизняними Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та дій з приховування або доведення до банкрутства, оцінка ліквідності не обмежується лише парціальними коефіцієнтами. Вона інтегрує ширший спектр структурних індикаторів, серед яких: маневреність і частка власних оборотних засобів, питома вага оборотних коштів в активах та їхня участь у покритті матеріальних запасів.

Досліджуючи зв'язок між платоспроможністю та ліквідністю, першочергову увагу слід приділити оптимізації структури балансових активів. Оскільки швидкість трансформації різних елементів майна у живі гроші є асинхронною, пропорції формування активів безпосередньо залежать від масштабів та строковості зобов'язань компанії. Саме для регулювання цих пропорцій у науковій літературі та нормативно-правових актах закріплено орієнтовні граничні значення коефіцієнтів ліквідності. Водночас їхній нормативний рівень не є універсальним: він суттєво диференціюється залежно від галузевої приналежності підприємства та специфіки обраного методологічного підходу.

Основними перевагами даної методики визначення ліквідності підприємства в сучасних умовах є:

- відносна простота розрахунків кожного з показників ліквідності;
- усі показники ліквідності можна визначити виходячи з даних форми № 1 фінансової звітності без застосування додаткових статей балансу.

Цей етап дає чітку цифрову оцінку фінансової стійкості через призму коефіцієнтів. Однак, оскільки всі ці розрахунки базуються на статичних даних Балансу, вони мають ретроспективний характер. Для того щоб перевірити, наскільки ці коефіцієнти підкріплені реальним рухом грошових коштів в операційній діяльності, методика передбачає обов'язковий перехід до

наступного етапу – динамічного аналізу потоків та оборотності.

Головна мета цього етапу 4 – оцінити якість ліквідності та виявити приховані фінансові ризики за допомогою дослідження інтенсивності руху грошових коштів та швидкості трансформації оборотних активів у процесі операційного циклу.

Розраховані на етапі 3 коефіцієнти можуть бути оманливо високими. Наприклад, підприємство може мати високий коефіцієнт поточної ліквідності через накопичення величезних обсягів готової продукції на складі, яку ніхто не купує, або через зростання простроченої дебіторської заборгованості, яку неможливо стягнути. Саме тому динамічний аналіз виступає фільтром, який визначає реальну «чистоту» та мобільність капіталу підприємства за двома ключовими напрямками:

1. Оцінка оборотності та операційного (грошового) циклу.

В цьому випадку розраховує час, протягом якого оборотні активи проходять повне коло: від закупівлі сировини до отримання «живого» кешу від покупців. Основними індикаторами тут виступають:

- період оборотності запасів (Тзап) показує, скільки днів у середньому сировина та готова продукція перебувають на складах до моменту їх реалізації;
- період оборотності дебіторської заборгованості (Тдеб) відображає середній строк, протягом якого покупці розраховуються за відвантажену продукцію (комерційний кредит);
- період оборотності кредиторської заборгованості (Ткред) показує час, протягом якого підприємство користується неоплаченими ресурсами своїх постачальників.

На основі цих показників формується інтегральний показник – фінансовий цикл (Цф):

$$\text{Цф} = \text{Тзап} + \text{Тдеб} - \text{Ткред} \quad (1.2)$$

Фінансовий цикл показує часовий лаг між моментом, коли підприємство заплатило реальні гроші за сировину постачальникам, і моментом, коли воно

отримало гроші від кінцевих покупців. Чим довший цей цикл, тим більше зовнішнього фінансування та короткострокових кредитів потребує компанія, і тим нижчою є її реальна ліквідність.

2. Аналіз чистого грошового потоку (Net Cash Flow)

Інформаційним джерелом тут виступає Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3). Головна аналітична дія на цьому підетапі – оцінити здатність підприємства генерувати «живі» грошові кошти в обсягах, достатніх для реінвестування, покриття поточних зобов'язань та виплати дивідендів власникам.

- Прямий метод аналізу грошових потоків базується на дослідженні безпосередніх надходжень та видатків за статтями Звіту про рух грошових коштів. Тут передбачається розрахунок структури припливу та відпливу грошей за трьома видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) з метою визначення головних каналів генерування та витрачання ліквідності.

Оптимальною є модель, де операційний потік >0 (бізнес сам себе забезпечує грошима), інвестиційний потік <0 (підприємство активно купує нове обладнання, модернізується), а фінансовий потік є збалансованим (залежно від того, чи залучаються нові кредити, чи виплачуються старі борги).

Чистий грошовий потік від операційної діяльності (ЧГП_{оп}) є головним джерелом життєдіяльності бізнесу. Він обов'язково має бути позитивним (>0). Якщо підприємство показує бухгалтерський прибуток у Формі № 2, але ЧГП від операційної діяльності у Формі № 3 є від'ємним, це пряме свідчення кризи ліквідності: прибуток «застряг» у нереалізованих запасах чи невикладених боргах покупців.

- Непрямий метод аналізу грошових потоків є інструментом для виявлення причин втрати ліквідності. Його суть полягає у трансформації чистого прибутку (звіту Ф. № 2) у чистий операційний грошовий потік (звіту Ф. № 3) шляхом коригування на статті, які не пов'язані з реальним рухом грошей, та на зміни в робочому капіталі.

Математично формула для розрахунку за непрямого методу має вигляд:

$$\begin{aligned} \text{Чистий операційний грошовий потік} = & \text{Чистий прибуток (збиток)} + \\ & \text{Амортизація} \pm \Delta \text{Запасів} \pm \Delta \text{Дебіторської заборгованості} \pm \Delta \text{Кредиторської} \\ & \text{заборгованості} \end{aligned} \quad (1.3)$$

Амортизація завжди додається до прибутку, оскільки це бухгалтерські витрати, які зменшують прибуток «на папері», але реального витоку грошей з рахунків підприємства при цьому не відбувається.

Зростання дебіторської заборгованості чи запасів ($\Delta > 0$) віднімається від прибутку (бо гроші «заморожені» в товарі чи боргах покупців). Їхнє зменшення – додається.

Зростання кредиторської заборгованості ($\Delta > 0$) додається до прибутку (оскільки підприємство отримало товар від постачальників, але ще не заплатило за нього, фактично відтермінувавши вплив грошей).

Щоб аналіз потоків мав кількісне вираження, в методологія передбачає розрахунок двох важливих коефіцієнтів ефективності грошових потоків:

1. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку (Кл.гп):

$$\text{Кл.гп} = \frac{\text{Усі вибуття грошових коштів (Ф.№3 ряд.3405)}}{\text{Усі надходження грошових коштів (Ф.№3 ряд.3400)}} \quad (1.4)$$

Значення $\text{Кл.гп} \geq 1,0$ свідчить про повну збалансованість грошових потоків.

2. Коефіцієнт якості чистого прибутку (Кяк.пр):

$$\text{Кяк.пр} = \frac{\text{Чистий прибуток підприємства (Ф.№2 ряд.2350)}}{\text{Чистий грошовий потік від операційної діяльності (Ф.№3 ряд.3195)}} \quad (1.5)$$

Якщо $\text{Кяк.пр} < 1,0$, це є ознакою низької якості отриманого прибутку та накопичення неліквідних активів.

Трансформація статичних оцінок ліквідності у динамічну модель руху грошових коштів на четвертому етапі дозволяє остаточно визначити реальний ступінь платоспроможності підприємства. Оцінивши швидкість оборотності капіталу та якість операційного прибутку, аналітик отримує завершений базис

для переходу до заключного етапу алгоритму – узагальнення, де формується фінансовий діагноз та обґрунтовуються стратегічні рекомендації для розробки проектної частини дослідження.

Головна мета заключного 5 етапу – узагальнення результатів комплексного аналізу, встановлення фінального ступеня платоспроможності підприємства, ідентифікація ключових причин фінансових дисбалансів та розробка прикладного комплексу заходів для оптимізації оборотного капіталу.

Таким чином, сформована п'ятиетапна методика аналізу ліквідності дозволяє забезпечити системне дослідження платоспроможності підприємства. Використання збалансованої системи відносних коефіцієнтів у поєднанні з непрямым методом аналізу грошових потоків дозволяє чітко ідентифікувати приховані деструктивні чинники та «вузькі місця» в управлінні оборотним капіталом.

Висновки до розділу 1

Ліквідність та платоспроможність підприємства є фундаментальними категоріями, що визначають його здатність успішно функціонувати в умовах ринкової невизначеності та фінансових ризиків. Теоретичний аналіз дозволяє виділити два ключові підходи до розуміння ліквідності: статичний (майновий), який оцінює структуру балансу на певну дату, та динамічний (потоківий), що фокусується на безперервному русі грошових потоків.

Статичний підхід моделює гіпотетичну ситуацію ліквідації бізнесу, де ліквідність виступає як «майновий буфер безпеки», що визначається спроможністю оборотних активів виступати матеріальним покриттям для поточних боргів. Натомість динамічний підхід базується на здатності підприємства генерувати достатній обсяг вільних грошових коштів для синхронізації надходжень та виплат у кожному часовому інтервалі.

Системний підхід до ліквідності передбачає врахування як екзогенних

факторів, таких як макроекономічна ситуація, інфляція та доступність кредитів, так і ендогенних управлінських рішень щодо структури активів та ефективності управління оборотним капіталом.

Ліквідність є первинною властивістю активів, платоспроможність – поточним результатом їхньої трансформації у гроші, а фінансова стійкість – стратегічною метою підприємства залишатися спроможним виконувати зобов'язання у майбутньому.

Методологія дослідження передбачає комплексний п'ятиетапний алгоритм, що інтегрує статичні та динамічні показники для встановлення точного фінансового «діагнозу». На етапі групування активів і пасивів встановлюється ступінь ліквідності балансу через зіставлення чотирьох груп активів (за швидкістю трансформації в гроші) та чотирьох груп пасивів (за терміновістю погашення).

Коефіцієнтний аналіз дозволяє кількісно оцінити фінансову гнучкість через індикатори абсолютної, швидкої та поточної ліквідності, де нормативні значення встановлюють межі безпеки для кредиторів.

Особливу цінність має динамічний аналіз, який використовує Звіт про рух грошових коштів як фільтр для перевірки реальної мобільності капіталу та якості бухгалтерського прибутку. Справжня ліквідність у динаміці визначається тривалістю операційного та грошового циклів: чим швидше оборотні активи проходять шлях від закупівлі сировини до отримання «живого» кешу від покупців, тим вищою є внутрішня фінансова стійкість компанії.

Використання непрямого методу аналізу грошових потоків дозволяє ідентифікувати приховані причини втрати ліквідності, коригуючи фінансовий результат на негрошові статті, зокрема амортизацію, та зміни в робочому капіталі.

Тільки поєднання ретроспективного аналізу балансових залишків із перспективним плануванням грошових потоків та платіжного календаря дозволяє сформувати об'єктивну оцінку фінансової гнучкості та обґрунтувати заходи щодо оптимізації капіталу в умовах мінливого ринку.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»

2.1. Характеристика основних показників підприємства та аналіз тенденції його розвитку

Приватне акціонерне товариство «Камет-Сталь», розташоване в місті Кам'янське Дніпропетровської області, є одним із ключових та найпотужніших металургійних підприємств України із повним циклом виробництва. Воно входить до складу гірничо-металургійної групи «Метінвест» та веде свою історію від кінця XIX століття, коли у 1889 році розпочав роботу Дніпровський металургійний завод. У радянські часи та в період незалежності підприємство зазнало численних модернізацій, а сучасну новітню історію та назву ПрАТ «Камет-Сталь» отримало на початку 2022 року, об'єднавши металургійні та коксохімічні потужності Кам'янського:

Дніпровський металургійний комбінат (ДМК) – один із найстаріших металургійних гігантів України.

Дніпровський коксохімічний завод (ДКХЗ) – підприємство, що забезпечувало металургію коксом.

Підприємство представляє галузь чорної металургії та спеціалізується на виробництві чавуну, сталі, коксохімічної продукції та різноманітного прокату.

ПрАТ «Камет-сталь» функціонує як металургійний комбінат повного циклу. Це означає, що виробничий ланцюжок охоплює всі етапи створення вартості: від переробки коксівного вугілля (виробництво коксу) та виплавки чавуну в доменних печах до одержання конвертерної сталі й випуску кінцевого готового прокату (сортового, фасонного тощо).

Підприємство використовує власні виробничі потужності, які включають агломераційний, доменний, конвертерний та прокатні цехи.

Асортимент продукції комбінату охоплює безперервнолиту заготовку, сортовий і фасонний прокат, зокрема арматуру, катанку, кутики, швелери, а

також помольні шари для гірничо-збагачувальних фабрик. Особливе місце в портфелі займає унікальна катана осьова заготовка для залізничного транспорту, за обсягами виробництва якої підприємство не має аналогів у світі. Компанія постійно працює над освоєнням нових видів продукції: у 2023 році освоєно 9 нових видів, у 2024 – 13, у 2025 – 7. Динаміка виробництва основних видів продукції підприємства представлена на рисунку 2.1:

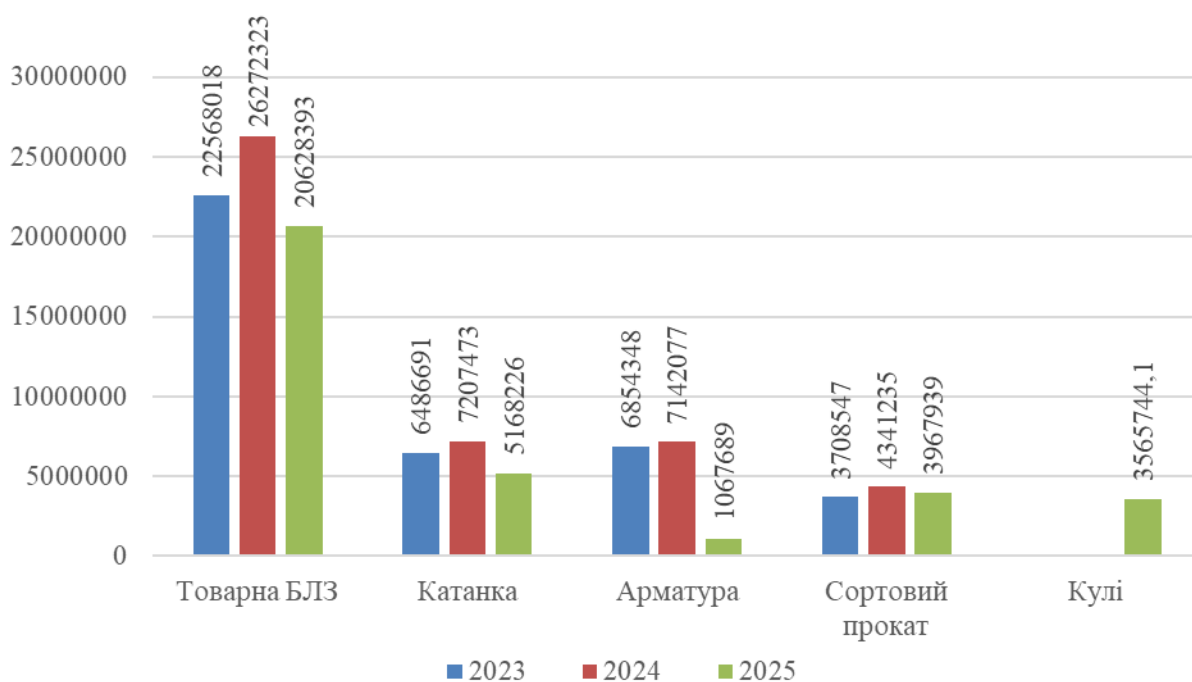

Рис. 2.1. Динаміка виробництва основних видів продукції ПрАТ «Камет-сталь» за 2023-2025 роки, тис. грн.

Джерело: побудовано автором на основі [38]

З діаграми видно, що товарна заготовка є основним джерелом доходу підприємства протягом усього періоду. Найвищий показник реалізації було досягнуто у 2024 році – 26,27 млрд грн, після чого у 2025 році відбулося зниження до 20,63 млрд грн. Сегменти катанки та сортового прокату продемонстрували зростання у 2024 році порівняно з 2023 роком, проте у 2025 році їхні показники реалізації знизилися. Зокрема, реалізація катанки впала з 7,21 млрд грн до 5,17 млрд грн.

Також у 2025 році зафіксовано різке зниження обсягів реалізації арматури до 1,07 млрд грн (порівняно з 7,14 млрд грн у 2024 році). Молольні кулі з'являються в асортименті лише з 2025 року з обсягом реалізації у 3,57 млрд

грн, що свідчить про їх вагомий роль у грошових надходженнях у 2025 році.

Для більшості традиційних видів продукції (БЛЗ, катанка, арматура, прокат) піковим роком став 2024-й рік. Проте у 2025 році спостерігається певне скорочення виручки від реалізації напівфабрикатів (БЛЗ) та готового прокату, що частково компенсується значними обсягами реалізації молоткових куль.

На сучасному українському ринку «Камет-Сталь» посідає лідируючі позиції та має стратегічне значення, оскільки після руйнації та втрати контролю над маріупольськими заводами «Азовсталь» та ММК імені Ілліча, саме цей комбінат став головним виробничим майданчиком групи «Метінвест» для випуску товарної сталі та прокату. Основними споживачами продукції підприємства є будівельна галузь, машинобудування, залізничний сектор, гірничо-збагачувальні комбінати та метизне виробництво як всередині України, так і за кордоном. Продукція комбінату активно експортується до країн Європейського Союзу, зокрема Румунії, Литви, Італії, а також на ринки Близького Сходу та Азії.

На внутрішньому та міжнародному ринках головними конкурентами підприємства є інші великі металургійні гіганти, насамперед ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», а також потужні закордонні виробники довгого прокату та заготовок із Туреччини та країн Східної Європи.

Кількісний аналіз діяльності ПрАТ «Камет-сталь» проводиться на підставі даних фінансової звітності, яка подана у додатках А1–А3. Розпочнемо кількісну характеристику з оцінки формування фінансових результатів ПрАТ «Камет-сталь» (табл. 2.1).

З таблиці видно, що чиста виручка від реалізації демонструє стабільне зростання. з 37,85 млрд грн у 2022 році до 58,78 млрд грн у 2025 році. Найвищий темп росту доходів зафіксовано у 2024 році (121,6% порівняно з попереднім роком). Собівартість також зростала, проте у 2025 році темп її приросту (108,8%) був нижчим за темп росту виручки (112,2%), що стало передумовою для покращення фінансових результатів.

Як наслідок, підприємство подолато збитковість на рівні валового прибутку вже у 2023 році (-1,56 млрд грн у 2022-му змінилися на +1,8 млрд грн

у 2023-му). У 2025 році валовий прибуток зріс майже вдвічі порівняно з 2024 роком, досягнувши 4,44 млрд грн, що свідчить про ефективне управління операційними витратами та сприятливу цінову кон'юнктуру.

Таблиця 2.1

**Аналіз динаміки фінансових результатів ПрАТ «Камет-сталь»
у 2023-2025 роках, тис. грн.**

Показник	Роки				Відхилення			Темп росту, %		
	2022	2023	2024	2025	2023 / 2022	2024 / 2023	2025 / 2024	2023	2024	2025
Чиста виручка від реалізації продукції	37850282	43071732	52388174	58780443	5221450	9316442	6392269	113,8	121,6	112,2
Собівартість реалізації продукції	39414450	41270650	49936748	54345072	1856200	8666098	4408324	104,7	121,0	108,8
Валовий прибуток	-1564168	1801082	2451426	4435371	3365250	650344	1983945	-115,1	136,1	180,9
Інші операційні доходи	2852284	744898	229474	461705	-2107386	-515424	232231	26,1	30,8	201,2
Адміністративні витрати	439569	440708	542652	605397	1139	101944	62745	100,3	123,1	111,6
Витрати на збут	1707307	2204913	2209431	2196408	497606	4518	-13023	129,1	100,2	99,4
Інші операційні витрати	255148	999931	255056	830043	744783	-744875	574987	391,9	25,5	325,4
Фінансові результати від операційної діяльності	-1113908	-1099572	-326239	1265228	14336	773333	1591467	98,7	29,7	-387,8
Інші фінансові доходи	21817	34386	38715	22240	12569	4329	-16475	157,6	112,6	57,4
Інші доходи	95451	106431	75308	29556	10980	-31123	-45752	111,5	70,8	39,2
Фінансові витрати	45052	66219	60993	108534	21167	-5226	47541	147,0	92,1	177,9
Інші витрати	32548	76670	11044	34443	44122	-65626	23399	235,6	14,4	311,9
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	-1074240	-1101644	-284253	1174047	-27404	817391	1458300	102,6	25,8	-413,0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	191121	189311	46548	-212707	-1810	-142763	-259255	99,1	24,6	-457,0
Чистий збиток	-883119	-912333	-237705	961340	-29214	674628	1199045	103,3	26,1	-404,4

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Протягом 2022–2024 років операційна діяльність підприємства була збитковою, хоча сума збитку поступово скорочувалася. 2025 рік став переломним, коли компанія вперше за досліджуваний період отримала

прибуток від операційної діяльності у розмірі 1,27 млрд грн. Це відбулося попри значне зростання «інших операційних витрат» у 2025 році (до 830 млн грн). Адміністративні витрати в цілому мають тенденцію до зростання: з 439,6 млн грн у 2022 році до 605,4 млн грн у 2025 році. Витрати на збут після різкого стрибка у 2023 році (на 29,1%) стабілізувалися і навіть незначно скоротилися у 2025 році до 2,19 млрд грн.

Фінансові витрати у 2025 році зросли майже на 78% (до 108,5 млн грн), що вказує на збільшення вартості обслуговування боргових зобов'язань або інші фінансові операції.

Динаміка чистого прибутку ПрАТ «Камет-сталь» протягом 2022–2025 років свідчить про поступове подолання кризового стану та успішну адаптацію підприємства до складних умов воєнного часу. На початку періоду результат характеризувався значними збитками - у 2022 році від'ємний результат становив 883,1 млн грн, а у 2023 році він дещо заглибився до 912,3 млн грн. Головними чинниками такої ситуації були логістичні обмеження, зростання витрат на енергоресурси та загальне ускладнення операційного середовища внаслідок військової агресії.

Проте вже у 2024 році відбулося суттєве покращення фінансових показників, коли чистий збиток скоротився майже в чотири рази – до 237,7 млн грн. Цей позитивний тренд став можливим завдяки нарощуванню чистої виручки до 52,4 млрд грн та отриманню стабільного валового прибутку в розмірі 2,45 млрд грн, хоча операційна діяльність у цей рік все ще залишалася збитковою.

2025 рік став переломним, оскільки підприємство вперше за аналізований період вийшло на рівень прибутковості, отримавши 961,34 млн грн чистого прибутку. Основним драйвером зростання стало досягнення рекордної виручки у 58,78 млрд грн на тлі ефективного управління собівартістю, темпи росту якої були нижчими за темпи росту доходів.

Надалі доцільно оцінити динаміку та структуру майна базового

підприємства.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки майна ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.

Показники	Станом на				Відхилення			Темп росту, %		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Нематеріальні активи	110886	72660	35076	19433	-38226	-37584	-15643	65,5	48,3	55,4
Незавершені капітальні інвестиції	2004688	2683830	2153731	1677830	679142	-530099	-475901	133,9	80,2	77,9
Основні засоби	4085219	3575516	5977684	6733391	-509703	2402168	755707	87,5	167,2	112,6
Довгострокова дебіторська заборгованість	63168	71633	81231	0	8465	9598	-81231	113,4	113,4	0,0
Відстрочені податкові активи	133193	330899	33527	157465	197706	-297372	123938	248,4	10,1	469,7
Необоротні активи	6397154	6734538	8281249	8588119	337384	1546711	306870	105,3	123,0	103,7
Запаси	3817073	3335877	3677305	8446357	-481196	341428	4769052	87,4	110,2	229,7
Дебіторська заборгованість	18599152	28111952	30845246	37094439	9512800	2733294	6249193	151,1	109,7	120,3
Грошові кошти та їх еквіваленти	772809	3257860	2640739	403406	2485051	-617121	-2237333	421,6	81,1	15,3
Витрати майбутніх періодів	180139	304311	346391	482835	124172	42080	136444	168,9	113,8	139,4
Інші оборотні активи	2470697	3229462	2967718	2122184	758765	-261744	-845534	130,7	91,9	71,5
Оборотні активи	25839870	38239462	40477399	48549221	12399592	2237937	8071822	148,0	105,9	119,9
Активи	32237024	44974000	48758648	57137340	12736976	3784648	8378692	139,5	108,4	117,2

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз динаміки майна ПрАТ «Камет-сталь» за період 2023–2025 років, свідчить про суттєве розширення масштабів господарської діяльності підприємства, що виражається у зростанні сукупної вартості активів з 32,24 млрд грн до 57,14 млрд грн. Основним драйвером цього зростання стали оборотні активи, обсяг яких на кінець 2025 року досяг 48,55 млрд грн, що становить понад 85% усього майна компанії. Ключову роль у структурі оборотних коштів відіграє дебіторська заборгованість, яка за аналізований період збільшилася вдвічі – з 18,6 млрд грн до 37,09 млрд грн, що вказує на значне відволікання коштів з обороту. Також у 2025 році зафіксовано різке зростання вартості запасів до 8,45 млрд грн порівняно з 3,68 млрд грн на початку того ж року. На противагу цьому, позиція грошових коштів та їх

еквівалентів продемонструвала негативну динаміку, скоротившись з пікового показника 3,26 млрд грн на початку 2024 року до 403,4 млн грн на кінець 2025 року, що свідчить про суттєве зниження абсолютної ліквідності.

Необоротні активи також продемонстрували висхідний тренд, збільшившись до 8,59 млрд грн, де основну частку займають основні засоби, вартість яких зросла до 6,73 млрд грн завдяки активному введенню в експлуатацію об'єктів із незавершених капітальних інвестицій. Самі ж незавершені інвестиції після зростання у 2023 році поступово скорочувалися, склавши 1,68 млрд грн наприкінці періоду. Водночас спостерігається стабільне зменшення вартості нематеріальних активів (до 19,4 млн грн) та повне списання довгострокової дебіторської заборгованості до кінця 2025 року.

Загалом, динаміка активів підтверджує нарощування виробничого потенціалу, проте значна концентрація майна у дебіторській заборгованості та запасах створює додаткові ризики для фінансової стійкості підприємства

Таблиця 2.3

Аналіз структури майна ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, %

Показники	Станом на				Відхилення		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Нематеріальні активи	0,3	0,2	0,1	0,0	-0,2	-0,1	0,0
Незавершені капітальні інвестиції	6,2	6,0	4,4	2,9	-0,3	-1,6	-1,5
Основні засоби	12,7	8,0	12,3	11,8	-4,7	4,3	-0,5
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
Відстрочені податкові активи	0,4	0,7	0,1	0,3	0,3	-0,7	0,2
Необоротні активи	19,8	15,0	17,0	15,0	-4,9	2,0	-2,0
Запаси	11,8	7,4	7,5	14,8	-4,4	0,1	7,2
Дебіторська заборгованість	57,7	62,5	63,3	64,9	4,8	0,8	1,7
Грошові кошти та їх еквіваленти	2,4	7,2	5,4	0,7	4,8	-1,8	-4,7
Витрати майбутніх періодів	0,6	0,7	0,7	0,8	0,1	0,0	0,1
Інші оборотні активи	7,7	7,2	6,1	3,7	-0,5	-1,1	-2,4
Оборотні активи	80,2	85,0	83,0	85,0	4,9	-2,0	2,0
Активи	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	x

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз структури майна ПрАТ «Камет-сталь» демонструє тенденцію до зростання частки оборотних активів, питома вага яких збільшилася з 80,2% на початку 2023 року до 85,0% наприкінці 2025 року. Це свідчить про високу мобільність майна підприємства, проте водночас вказує на зміщення капіталу у менш стабільні форми активів. Відповідно, частка необоротних активів у структурі майна за цей же період скоротилася з 19,8% до 15,0%, що відбулося на тлі зменшення відносної ваги незавершених капітальних інвестицій (з 6,2% до 2,9%) та повного зникнення довгострокової дебіторської заборгованості з балансу до кінця 2025 року.

Питома вага основних засобів залишалася відносно стабільною на рівні 11,8% наприкінці періоду, хоча у 2024 році спостерігалось її тимчасове зниження до 8%.

Найбільш вагомим компонентом майна протягом усього аналізованого періоду залишалася дебіторська заборгованість, частка якої стабільно зростала - з 57,7% у 2023 році до 64,9% у 2025 році. Така надмірна концентрація активів (майже дві третини усього майна) у дебіторській заборгованості свідчить про значне відволікання коштів з обігу та підвищує ризики неповернення платежів. Другим за важливістю елементом оборотних активів є запаси, частка яких після зниження у 2024 році різко зросла наприкінці 2025 року, досягнувши 14,8% (проти 7,5% роком раніше), що може бути пов'язано з накопиченням сировини або готової продукції через логістичні складнощі.

Критичним моментом в аналізі структури майна є стрімке скорочення частки грошових коштів та їх еквівалентів. Якщо станом на початок 2024 року вони становили 7,2% активів, забезпечуючи певну фінансову подушку, то до кінця 2025 року цей показник впав до 0,7%. Така динаміка вказує на суттєвий дефіцит вільної ліквідності та погіршення здатності підприємства оперативно розраховуватися за поточними зобов'язаннями.

Також спостерігається зменшення частки інших оборотних активів з 7,7% до 3,7%, що в сукупності з іншими показниками підтверджує складний фінансовий стан підприємства, де більша частина ресурсів «заморожена» у дебіторській заборгованості та запасах.

Важливим моментом в господарській діяльності підприємства є визначення джерел фінансування його майна. Відповідний аналіз проведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Аналіз динаміки джерел фінансування майна
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.**

Показники	Станом на				Відхилення			Темп росту, %		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Зареєстрований (пайовий) капітал	170584	170584	170584	170584	0	0	0	100,0	100,0	100,0
Капітал у дооцінках	483665	388394	2013719	1693160	-95271	1625325	-320559	80,3	518,5	84,1
Додатковий капітал	22931	22931	22931	22931	0	0	0	100,0	100,0	100,0
Емісійний дохід	22931	22931	22931	22931	0	0	0	100,0	100,0	100,0
Непокритий збиток	-1186934	-2042240	-2146252	-802875	-855306	-104012	1343377	172,1	105,1	37,4
Власний капітал	-509754	-1460331	60982	1083800	-950577	1521313	1022818	286,5	-4,2	1777,2
Пенсійні зобов'язання	215722	284912	533263	581468	69190	248351	48205	132,1	187,2	109,0
Інші довгострокові зобов'язання	2639	1906	17340	14956	-733	15434	-2384	72,2	909,8	86,3
Довгострокові зобов'язання	218361	286818	550603	596424	68457	263785	45821	131,4	192,0	108,3
Кредиторська заборгованість	27882398	41257751	44923655	40207538	13375353	3665904	-4716117	148,0	108,9	89,5
Поточні забезпечення	4466950	4668090	218697	306006	201140	-4449393	87309	104,5	4,7	139,9
Інші поточні зобов'язання	179069	221672	3004711	14943572	42603	2783039	11938861	123,8	1355,5	497,3
Поточні зобов'язання і забезпечення	32528417	46147513	48147063	55457116	13619096	1999550	7310053	141,9	104,3	115,2
Пасиви	32237024	44974000	48758648	57137340	12736976	3784648	8378692	139,5	108,4	117,2

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз динаміки джерел фінансування майна ПрАТ «Камет-сталь» свідчить про фінансову трансформація підприємства та його поступовий вихід із зони критичного дефіциту власного капіталу. Загальна вартість джерел фінансування (пасивів) за аналізований період зросла майже на 80% – з 32,24 млрд грн до 57,14 млрд грн, що відповідає розширенням масштабів діяльності компанії.

Найбільш значущим трендом є відновлення власного капіталу, який протягом 2023–2024 років мав від'ємне значення через накопичені збитки

минулих років. Станом на початок 2024 року власні кошти підприємства становили мінус 1,46 млрд грн, проте завдяки прибутковій діяльності у 2025 році компанія зуміла вийти в позитивну зону, зафіксувавши показник власного капіталу на рівні 1,08 млрд грн. Цьому сприяло радикальне скорочення непокритого збитку, який зменшився з 2,15 млрд грн до 802,9 млн грн (темپ росту за 2025 рік склав лише 37,4% від попереднього рівня), а також суттєве нарощування капіталу у дооцінках, що у 2024 році зріс до 2,01 млрд грн.

Водночас статутний капітал залишався незмінним протягом усього періоду на рівні 170,6 млн грн, як і додатковий капітал (22,9 млн грн), що підкреслює фінансування розвитку переважно за рахунок внутрішніх резервів та поточних запозичень, а не нових емісій. Негативним є відсутність резервного капіталу на підприємстві.

Попри позитивні зрушення у власному капіталі, підприємство залишається суттєво залежним від зовнішнього фінансування, де домінують поточні зобов'язання. Їхній обсяг стабільно зростає і наприкінці 2025 року досяг 55,46 млрд грн. У їх складі кредиторська заборгованість за товари та послуги після піка на початку 2025 року (42,9 млрд грн) дещо скоротилася до 38,65 млрд грн, проте інші поточні зобов'язання продемонстрували аномальне зростання – з 3,0 млрд грн до 14,94 млрд грн. Такий стрибок (майже в 5 разів за один рік) може свідчити про активне використання інструментів переуступки боргу або інших форм короткострокового запозичення для підтримки ліквідності.

Обсяги довгострокових зобов'язань, хоч і займають незначну частку в загальній структурі, також демонструють зростаючу динаміку, збільшившись з 218,4 млн грн до 596,4 млн грн. Основним складником тут є пенсійні зобов'язання, які за три роки зросли майже у 2,7 рази, що посилює довгострокове фінансове навантаження на підприємство.

Отже, ПрАТ «Камет-сталь» перебуває на етапі фінансового оздоровлення власного капіталу, проте все ще функціонує в умовах надмірного боргового навантаження, де основна вага фінансування припадає на короткострокові розрахунки та специфічні поточні зобов'язання.

Надалі проведемо оцінку структури джерел фінансування базового підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Аналіз структури джерел фінансування майна
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, %**

Показники	Станом на				Відхилення		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,5	0,4	0,3	0,3	-0,1	0,0	-0,1
Капітал у дооцінках	1,5	0,9	4,1	3,0	-0,6	3,3	-1,2
Додатковий капітал	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Емісійний дохід	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Непокритий збиток	-3,7	-4,5	-4,4	-1,4	-0,9	0,1	3,0
Власний капітал	-1,6	-3,2	0,1	1,9	-1,7	3,4	1,8
Пенсійні зобов'язання	0,7	0,6	1,1	1,0	0,0	0,5	-0,1
Інші довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Довгострокові зобов'язання	0,7	0,6	1,1	1,0	0,0	0,5	-0,1
Кредиторська заборгованість	86,5	91,7	92,1	70,4	5,2	0,4	-21,8
Поточні забезпечення	13,9	10,4	0,4	0,5	-3,5	-9,9	0,1
Інші поточні зобов'язання	0,6	0,5	6,2	26,2	-0,1	5,7	20,0
Поточні зобов'язання і забезпечення	100,9	102,6	98,7	97,1	1,7	-3,9	-1,7
Пасиви	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	x

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз структури джерел фінансування майна показав диспропорцію між власним та залученим капіталом, а також суттєві структурні зміни в складі зобов'язань.

Протягом 2023 – на початку 2024 років підприємство мало від'ємне значення власного капіталу (від -1,6% до -3,2%), що було наслідком накопичених непокритих збитків. Проте за результатами 2025 року ситуація виправилася: частка власного капіталу перейшла у позитивну зону і склала 1,9% від загальної структури пасивів. Це відбулося переважно завдяки

скороченню питомої ваги непокритого збитку з -4,4% до -1,4% та наявності капіталу у дооцінках, частка якого на кінець періоду становила 3,0%. Частка статутного капіталу є номінальною і становить всього 0,3% від загальної валюти балансу, що підкреслює фінансування оборотних коштів не за рахунок внесків акціонерів, а через поточні розрахунки та боргові схеми.

Діяльність підприємства майже повністю фінансується за рахунок короткострокових ресурсів. Сумарна частка поточних зобов'язань і забезпечень залишається надзвичайно високою, хоча і дещо скоротилася – зі 102,6% на початку 2024 року до 97,1% наприкінці 2025 року.

У складі поточних зобов'язань спостерігається значний перерозподіл. Так, питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка раніше була основним джерелом і сягала 92,1%, різко знизилася до 70,4% у 2025 році.

Водночас частка інших поточних зобов'язань продемонструвала зростання – з 0,5% на початку 2024 року до 26,2% наприкінці 2025 року. Згідно з поясненнями до звітності, це зростання пов'язане переважно з операціями переуступки заборгованості. Частка поточних забезпечень суттєво скоротилася протягом 2024 року (з 10,4% до 0,4%) і стабілізувалася на рівні 0,5% у 2025 році.

Довгострокові зобов'язання (переважно пенсійні) займають лише 1,0% у структурі джерел фінансування.

Отже, підприємство функціонує за рахунок постійного перекредитування через поточну заборгованість, а різке зростання частки «інших зобов'язань» свідчить про зміну фінансової стратегії Групи щодо управління боргами заводу.

Відносними показниками ефективності діяльності підприємства виступають показники рентабельності, аналіз яких подано в табл. 2.6.

Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Камет-сталь» виявив, що протягом 2023–2024 років більшість ключових індикаторів мали від'ємні значення, що було прямим наслідком значних чистих збитків, отриманих у ці роки. Зокрема, рентабельність активів (становила -2,36% та -0,51% відповідно, а рентабельність продажу – -2,12% та -0,45%. Проте вже 2025 рік став

переломним, коли підприємство продемонструвало позитивні результати за всіма показниками, досягнувши рівня рентабельності активів 1,82% та рентабельності продажу 2,09%.

Таблиця 2.6

Аналіз рентабельності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, %

Показники	Рік			Відхилення	
	2023	2024	2025	2024 від 2023	2025 від 2024
Рентабельність активів	-2,36	-0,51	1,82	1,86	2,32
Рентабельність основних засобів	-23,82	-4,98	15,13	18,84	20,10
Рентабельність оборотних активів	-2,85	-0,60	2,16	2,24	2,76
Рентабельність власного капіталу	92,62	33,97	167,95	-58,64	133,98
Рентабельність продажу	-2,12	-0,45	1,64	1,66	2,09

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Особливо стрімке зростання зафіксовано в ефективності використання необоротних активів – рентабельність основних засобів підскочила з від’ємного значення -23,82% у 2023 році до позитивних 15,13% у 2025 році, що свідчить про суттєву інтенсифікацію експлуатації виробничої бази на тлі прибуткової діяльності.

Показники рентабельності власного капіталу мають специфічний характер і пояснюються низькими обсягами власного капіталу, який протягом тривалого часу був від’ємним через накопичені збитки і лише наприкінці періоду перейшов у позитивну зону.

Іншими показниками ефективності діяльності підприємства виступають показники оборотності, тобто ділової активності (табл. 2.7).

Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Камет-сталь» свідчить про стабільність загальних темпів використання активів, але водночас вказує на певні структурні сповільнення в окремих компонентах оборотного капіталу.

Показник тривалості одного обороту всіх активів підприємства залишається майже незмінним протягом трьох років, коливаючись у межах 322–324 днів. Це вказує на стабільну інтенсивність використання майна

підприємства для генерації виручки.

Таблиця 2.7

Аналіз оборотності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, дні

Показники	Рік			Відхилення	
	2023	2024	2025	2024 від 2023	2025 від 2024
Оборотність активів підприємства	323	322	324	-1	2
Оборотність поточних активів	268	270	273	3	2
Оборотність запасів	31	25	40	-6	15
Оборотність виробничих запасів	15	15	30	-1	15
Оборотність дебіторської заборгованості	195	203	208	7	5
Оборотність кредиторської заборгованості	289	296	261	7	-35
Операційний цикл	197	198	177	1	20
Фінансовий цикл	-68	-85	-73	-6	56

Джерело: розраховано автором на основі [38]

При цьому у 2025 році спостерігається значне сповільнення оборотності запасів – їхній цикл зріс із 25 днів у 2024 році до 40 днів у 2025-му. Особливо відчутним є зростання тривалості обороту виробничих запасів, яка у 2025 році подвоїлася і склала 30 днів. Це може свідчити про накопичення сировини або матеріалів через зміну логістичних ланцюжків або підготовку до збільшення обсягів виробництва.

Тривалість розрахунків з покупцями має стійку тенденцію до зростання: зі 195 днів у 2023 році до 208 днів у 2025 році. Таке поступове збільшення терміну (на 13 днів за період) вказує на певне погіршення платіжної дисципліни контрагентів або надання підприємством довших відстрочок платежів для утримання ринків збуту. На відміну від дебіторської, оборотність кредиторської заборгованості у 2025 році суттєво прискорилося – термін розрахунків із постачальниками скоротився з 296 до 261 дня. Хоча підприємство все ще користується значним кредитом від постачальників (термін оплати боргів перевищує термін збору коштів із дебіторів), тенденція 2025 року свідчить про активізацію виплат за зобов'язаннями.

Привертають увагу операційний та фінансовий цикли. Зокрема, перший

2025 році скоротився до 177 днів (порівняно з 198 днями у 2024 році). Фінансовий цикл залишається від'ємним протягом усього періоду (-68, -85 та -73 дні відповідно). Від'ємне значення фінансового циклу є специфічною рисою діяльності «Камет-сталі», що означає спроможність підприємства фінансувати свою операційну діяльність переважно за рахунок залучених коштів (кредиторської заборгованості), а не власного оборотного капіталу.

Охарактеризувати стан платоспроможності підприємства у довгостроковому періоді можна на підставі результатів аналізу показників фінансової стійкості (табл. 2.8):

Таблиця 2.8

Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Показники	Станом на				Відхилення		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Коефіцієнт автономії	-0,02	-0,03	0,00	0,02	-0,02	0,03	0,02
Коефіцієнт леверіджу	-64,24	-31,80	798,56	51,72	32,44	830,36	746,84
Коефіцієнт вартості необоротних активів	0,20	0,15	0,17	0,15	-0,05	0,02	-0,02
Коефіцієнт вартості оборотних активів	0,80	0,85	0,83	0,85	0,05	-0,02	0,02
Коефіцієнт вартості реального основного капіталу	0,19	0,14	0,17	0,15	-0,05	0,03	-0,02
Чисті оборотні кошти, тис. грн.	-6688547	-7908051	-7669664	-6907895	1219504	238387	761769
Власні оборотні кошти, тис. грн.	-6906908	-8194869	-8220267	-7504319	1287961	-25398	715948
Коефіцієнт маневрування	13,55	5,61	-134,80	-6,92	-7,94	140,41	127,87
Коефіцієнт закріплення ВОК в запасах	-1,81	-2,46	-2,24	-0,89	-0,65	0,22	1,35

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз показників фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь» також підтверджує перебування підприємства у складному фінансовому стані з високим рівнем залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт автономії, який характеризує частку власних коштів у загальній вартості майна, на початку аналізованого періоду мав від'ємне значення (-0,02), але до кінця 2025 року зріс до 0,02, що

вказує на позитивний тренд виходу власного капіталу в позитивну зону, хоча цей показник все ще залишається критично нижчим за нормативне значення 0,5. Надзвичайно високий коефіцієнт леверіджу, який наприкінці 2025 року склав 51,72, підтверджує, що зобов'язання підприємства у десятки разів перевищують його власні ресурси, створюючи значні ризики для кредиторів.

Негативним аспектом є відсутність власних оборотних коштів, обсяг яких протягом усього періоду залишався від'ємним і наприкінці 2025 року становив -7,50 млрд грн, що змушує компанію фінансувати свою поточну діяльність та навіть частину необоротних активів за рахунок короткострокової кредиторської заборгованості. Чисті оборотні кошти також мають стійке від'ємне значення (-6,91 млрд грн наприкінці 2025 року), що свідчить про незадовільну структуру балансу, де поточні зобов'язання значно перевищують оборотні активи.

Коефіцієнт маневрування та показник закріплення власних оборотних коштів у запасах демонструють аномальну динаміку, зумовлену дефіцитом власного капіталу та зміною масштабів діяльності підприємства у 2024–2025 роках.

Таким чином, протягом 2023–2025 років загальний економічний стан ПрАТ «Камет-сталь» не можна назвати задовільним, але з часом ситуація покращується.

2.2. Аналіз ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»

Розглянемо стан короткострокової платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь» (табл. 2.9).

Аналіз ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» свідчить про збереження складної ситуації із короткостроковою платоспроможністю підприємства та суттєве погіршення показників найбільш мобільної ліквідності. Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який характеризує здатність компанії негайно погасити борги за рахунок грошових коштів, продемонстрував різке падіння: після

досягнення пікового значення 0,07 на початку 2024 року він скоротився до критичного рівня 0,01 наприкінці 2025 року, і жодного разу не наблизився до нормативу. Така динаміка вказує на фактичне вимивання вільних грошових ресурсів, що робить підприємство вкрай вразливим до неочікуваних фінансових вимог.

Таблиця 2.9

Аналіз ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Показники	Станом на				Відхилення		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,07	0,05	0,01	0,05	-0,02	-0,05
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,68	0,76	0,76	0,72	0,08	0,01	-0,04
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,79	0,83	0,84	0,88	0,03	0,01	0,03

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Коефіцієнт критичної ліквідності протягом усього періоду коливався в межах 0,68-0,76 і залишився на рівні 0,72 наприкінці 2025 року. Він демонструє, що поточні зобов'язання забезпечені швидколіквідними активами (переважно дебіторською заборгованістю) лише частково, а стабільність розрахунків залежить від платіжної дисципліни контрагентів.

Водночас коефіцієнт поточної ліквідності мав сталу тенденцію до зростання, збільшившись із 0,79 на початку 2023 року до 0,88 наприкінці 2025 року. Попри цю позитивну динаміку, значення показника все ще залишається суттєво нижчим за нормативний поріг (1,0), що означає неспроможність підприємства повністю покрити свої короткострокові зобов'язання навіть за умови повної реалізації всіх запасів та отримання коштів від усіх дебіторів. Таким чином, аналіз підтверджує загальний висновок про незадовільний стан ліквідності підприємства, який на кінець 2025 року характеризується значним дефіцитом найбільш ліквідних активів.

Іншим важливим аспектом платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь» є оцінка ліквідності його балансу. Необхідне для проведення оцінки групування

активів та пасивів підприємства проведене в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Групування активів та пасивів ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.

Показники	Станом на			
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.
Групування активів				
Високоліквідні	772809	3257860	2640739	403406
Середньоліквідні	21069849	31341414	33812964	39216623
Низьколіквідні	3997212	3640188	4023696	8929192
Важколіквідні	6397154	6734538	8281249	8588119
Активи	32237024	44974000	48758648	57137340
Групування пасивів				
Найбільш термінові зобов'язання	27882398	41257751	44923655	40207538
Короткострокові зобов'язання та забезпечення	4646019	4889762	3223408	15249578
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	218361	286818	550603	596424
Постійні пасиви	-509754	-1460331	60982	1083800
Пасиви	32237024	44974000	48758648	57137340

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз групування активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю їхньої оплати свідчить про глибоку незбалансованість фінансового стану ПрАТ «Камет-сталь» та відсутність абсолютної ліквідності балансу протягом усього періоду 2023–2025 років.

Найбільш критичним аспектом є постійне невиконання першої умови ліквідності ($A1 < P1$), оскільки обсяг найбільш ліквідних активів (грошових коштів) є значно меншим за суму найбільш термінових зобов'язань, причому на кінець 2025 року цей дефіцит суттєво загострився: грошові кошти скоротилися до 403,4 млн грн, тоді як термінові борги становлять 40,21 млрд грн.

Водночас друга умова ліквідності ($A2 > P2$) стабільно виконується на кожну звітну дату, що вказує на теоретичну здатність підприємства розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями за умови своєчасного надходження коштів від дебіторів, оскільки обсяг середньоліквідних активів

наприкінці 2025 року досяг 39,22 млрд грн.

Таблиця 2.11

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Нормативне значення	Станом на			
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.
$A1 \geq П1$	$A1 < П1$	$A1 < П1$	$A1 < П1$	$A1 < П1$
$A2 \geq П2$	$A2 > П2$	$A2 > П2$	$A2 > П2$	$A2 > П2$
$A3 \geq П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$	$A3 < П3$
$A4 \leq П4$	$A4 > П4$	$A4 > П4$	$A4 > П4$	$A4 > П4$

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз третьої групи активів (запасів) відносно довгострокових зобов'язань ($A3 > П3$) також демонструє формальне покриття, хоча дані таблиці 2.10 за останній період містять внутрішню суперечність щодо виконання цієї нерівності на тлі різкого зростання вартості запасів до 8,93 млрд грн у 2025 році.

Невиконання четвертої умови ($A4 > П4$), яка вимагає, щоб власний капітал перевищував вартість важколіквідних (необоротних) активів, підтверджує кризовий стан фінансової стійкості, за якого власні кошти підприємства не здатні забезпечити покриття навіть необоротної частини майна.

Отже, можна зробити висновок про незадовільний стан платоспроможності підприємства, де гостра нестача живих грошових коштів змушує компанію залежати від платіжної дисципліни своїх дебіторів та можливості постійного відтермінування розрахунків із кредиторами.

На підставі такого групування необхідно оцінити загальний показник ліквідності, динаміка якого наведена на рис. 2.2.

Аналіз загального показника ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» відображає комплексну оцінку спроможності підприємства розраховуватися за всіма видами зобов'язань, враховуючи різну ступінь мобільності його активів.

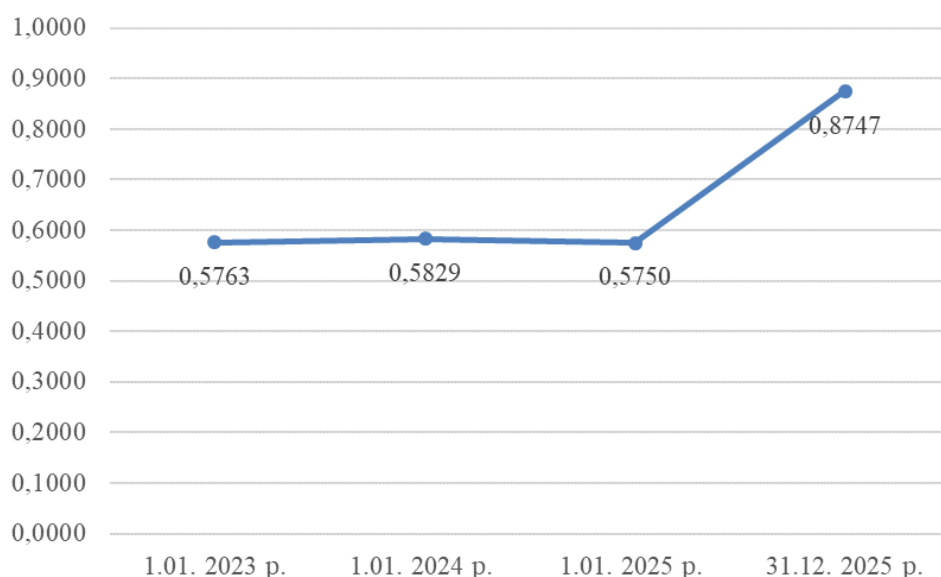

Рис. 2.2. Динаміка коефіцієнта загальної ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Протягом більшої частини аналізованого періоду цей показник демонстрував відносну стабільність на низькому рівні: він становив 0,5763 на початку 2023 року, незначно зріс до 0,5829 у 2024 році та знову дещо знизився до 0,5750 на початку 2025 року. Такі значення, що суттєво нижчі за нормативну одиницю (1,0), свідчили про хронічну незбалансованість структури балансу та недостатнє покриття термінових і короткострокових пасивів ліквідними коштами.

Проте за результатами 2025 року відбулося стрімке зростання загального показника ліквідності до рівня 0,8747. Це позитивне зрушення вказує на суттєве покращення загальної платоспроможності підприємства та зміцнення його фінансового стану наприкінці періоду. Водночас, попри таку висхідну динаміку, показник все ще не досяг оптимального значення, що підтверджує висновок про збереження загалом незадовільного стану ліквідності підприємства.

Отже, необхідно більш детально проаналізувати такі важливі чинники поточної платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь» як дебіторська та кредиторська заборгованість.

Таблиця 2.12

**Аналіз динаміки дебіторської заборгованості
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.**

Показники	Станом на				Відхилення			Темп росту, %		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2870503	2733932	2653326	16050602	-136571	-80606	13397276	95,2	97,1	604,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками	18599152	28111952	30845246	37094439	9512800	2733294	6249193	151,1	109,7	120,3
з бюджетом	2870503	2733932	2653326	16050602	-136571	-80606	13397276	95,2	97,1	604,9
за виданими авансів	18599152	28111952	30845246	37094439	9512800	2733294	6249193	151,1	109,7	120,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	2870503	2733932	2653326	16050602	-136571	-80606	13397276	95,2	97,1	604,9
Дебіторська заборгованість	18599152	28111952	30845246	37094439	9512800	2733294	6249193	151,1	109,7	120,3

Джерело: розраховано автором на основі [38]

З таблиці видно, що має місце стрімке зростання обсягів боргів контрагентів, сукупний розмір яких збільшився вдвічі – з 18,60 млрд грн на початку періоду до 37,09 млрд грн наприкінці 2025 року. Протягом 2023 та 2024 років спостерігалася стабільна зростаюча тенденція зі щорічним приростом, що відображало розширення масштабів діяльності підприємства в умовах воєнного стану. Особливо значущим став 2025 рік, протягом якого дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги продемонструвала значний стрибок, збільшившись із 2,65 млрд грн на початку року до 16,05 млрд грн наприкінці періоду, тобто майже в 6 разів.

Аналогічні показники зростання зафіксовані за статтями іншої поточної дебіторської заборгованості та розрахунків із бюджетом, що підкреслює масштабне накопичення активів у розрахунках. Показник загальної дебіторської заборгованості за розрахунками та виданими авансами також продовжував висхідний тренд, досягнувши позначки 37,09 млрд грн наприкінці аналізованого періоду з темпом росту 120,3% за останній рік.

Загалом, відбувається суттєве відволікання фінансових ресурсів

підприємства з господарського обороту, що створює значне навантаження на систему управління ліквідністю та підвищує ризики неповернення коштів у повному обсязі.

Наступним кроком проаналізуємо структуру дебіторської заборгованості (табл. 2.13):

Таблиця 2.13

**Аналіз структури дебіторської заборгованості
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, %**

Показники	Станом на				Відхилення		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	81,1	87,7	82,7	51,8	6,6	-5,0	-30,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	3,5	2,6	8,7	4,9	-0,8	6,1	-3,8
з бюджетом	0,5	0,7	5,9	1,2	0,2	5,2	-4,7
за виданими авансів	81,1	87,7	82,7	51,8	6,6	-5,0	-30,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	15,4	9,7	8,6	43,3	-5,7	-1,1	34,7
Дебіторська заборгованість	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	x

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» , наведений в таблиці 2.12, свідчить про радикальну зміну складу активів підприємства у розрахунках, що відбулася наприкінці аналізованого періоду. Протягом 2023 року та більшої частини 2024 року структура заборгованості була відносно стабільною і характеризувалася домінуванням дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, питома вага якої коливалася в межах 81-87%. Це свідчило про те, що основний обсяг боргів контрагентів був безпосередньо пов'язаний з операційною діяльністю та збутом металопродукції.

Проте за результатами 2025 року відбулася докорінна структурна трансформація: частка торговельної дебіторської заборгованості різко

скоротилася до 51,8%, тобто майже на 31 відсотковий пункт порівняно з початком періоду. Водночас має місце зростання частки іншої поточної дебіторської заборгованості, яка наприкінці 2025 року досягла 43,3% у загальній структурі (проти лише 8,6% на початок того ж року).

Згідно з поясненнями до фінансової звітності, такий стрибок зумовлений проведенням масштабних операцій із переуступки заборгованості, що фактично перетворило специфічні фінансові розрахунки на другий за значущістю компонент дебіторської заборгованості підприємства.

Частка заборгованості за іншими розрахунками (включаючи бюджетні платежі та видані аванси) залишалася порівняно незначною і продемонструвала тенденцію до зниження наприкінці періоду. Зокрема, якщо станом на початок 2025 року сукупна частка цих розрахунків досягла піку у 8,7% (переважно за рахунок зростання дебіторської заборгованості з бюджетом до 5,9%), то до кінця року вона скоротилася до 4,9%, де на розрахунки з бюджетом припадало лише 1,2%.

Таким чином, аналіз підтверджує перехід від класичної моделі торговельних боргів до складної структури, де майже половина заборгованості сформована за рахунок нетипових для основної діяльності фінансових операцій, що несе додаткові ризики для прозорості та ліквідності обігових коштів підприємства.

Проаналізуємо більш детально кредиторську заборгованість ПрАТ «Камет-сталь» як зобов'язання, що впливають на поточну платоспроможність підприємства.

Аналіз динаміки кредиторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» свідчить про значне зростання боргового навантаження підприємства у першій половині досліджуваного періоду з подальшою тенденцією до скорочення у 2025 році. Сукупний обсяг кредиторської заборгованості зріс із 27,88 млрд грн на початку 2023 року до максимального значення 44,92 млрд грн на початку 2025 року, після чого до кінця звітного періоду він знизився до 40,21 млрд грн, що відповідає темпу росту 89,5% за останній рік. Це скорочення загальної суми боргу відбулося переважно завдяки зменшенню заборгованості за товари,

роботи та послуги, яка залишається домінуючою статтею пасивів. Зокрема, торговельна кредиторська заборгованість після стрімкого зростання у 2023 році (на 15,03 млрд грн) почала поступово зменшуватися у 2025 році, скоротившись на 4,26 млрд грн до рівня 38,65 млрд грн.

Таблиця 2.14

**Аналіз динаміки кредиторської заборгованості
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.**

Показники	Станом на				Відхилення			Темп росту, %		
	1.01. 2023 р.	1.01. 2024 р.	1.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Поточна кредиторська заборгованість:										
за довгостроковими зобов'язаннями	29526	953	7117	11762	-28573	6164	4645	3	747	165,3
за товари, роботи, послуги	24257846	39284367	42902391	38646893	15026521	3618024	-4255498	161,9	109,2	90,1
за розрахунками з бюджетом	77775	106101	109069	119635	28326	2968	10566	136,4	102,8	109,7
за розрахунками зі страхування	15144	23113	18742	23098	7969	-4371	4356	152,6	81,1	123,2
за розрахунками з оплати праці	59965	81388	68217	86351	21423	-13171	18134	135,7	83,8	126,6
за одержаними авансами	3442142	1761829	1818119	1319799	-1680313	56290	-498320	51,2	103,2	72,6
Кредиторська заборгованість	27882398	41257751	44923655	40207538	13375353	3665904	-4716117	148,0	108,9	89,5

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Водночас за іншими статтями спостерігається висхідна динаміка, що вказує на зростання поточних операційних зобов'язань. Так, заборгованість за розрахунками з оплати праці у 2025 році зросла на 26,6%, досягнувши 86,35 млн грн, а зобов'язання перед бюджетом збільшилися на 9,7% – до 119,64 млн грн. Також має місце суттєвий ріст поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, яка за останній рік зросла на 65,3% (до 11,76 млн грн). На противагу цьому, обсяг одержаних авансів продемонстрував негативну динаміку, скоротившись у 2025 році на 27,4% (до 1,32 млрд грн), що може свідчити про зміну умов розрахунків із покупцями або зменшення обсягу передоплат.

Загалом, дані аналізу підтверджують, що попри певне розвантаження

торговельних боргів наприкінці 2025 року, підприємство продовжує функціонувати в умовах надзвичайно високої залежності від зовнішнього фінансування. Величезний обсяг заборгованості перед постачальниками (понад 38,6 млрд грн) свідчить про те, що кредитори фактично залишаються головними донорами обігових коштів заводу, що створює постійні ризики для його фінансової стійкості та поточної платоспроможності.

Важливим моментом є аналіз структури кредиторської заборгованості, який проведено в табл. 2.15:

Таблиця 2.15

**Аналіз структури кредиторської заборгованості
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, %**

Показники	Станом на				Відхилення		
	01.01. 2023 р.	01.01. 2024 р.	01.01. 2025 р.	31.12. 2025 р.	2023	2024	2025
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
за товари, роботи, послуги	87,0	95,2	95,5	96,1	8,2	0,3	0,6
за розрахунками з бюджетом	0,3	0,3	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1
за розрахунками зі страхування	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
за розрахунками з оплати праці	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1
за одержаними авансами	12,3	4,3	4,0	3,3	-8,1	-0,2	-0,8
Кредиторська заборгованість	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	x

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз структури кредиторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь», свідчить про надзвичайно високу концентрацію зобов'язань у одному сегменті та закріплення тенденції до фінансування діяльності переважно за рахунок постачальників. Ключовою особливістю структури є абсолютне домінування заборгованості за товари, роботи та послуги, питома вага якої стабільно зростала протягом усього аналізованого періоду: з 87,0% на початку 2023 року до 96,1% наприкінці 2025 року. Найбільший структурний стрибок за цією

статтею відбувся у 2023 році (+8,2 відсоткових пункти), що вказує на різке збільшення залежності від кредитів постачальників як основного джерела оборотних коштів у перший рік повномасштабного вторгнення.

Наочно співвідношення між дебіторською і кредиторською заборгованістю подано на рисунку 2.3:

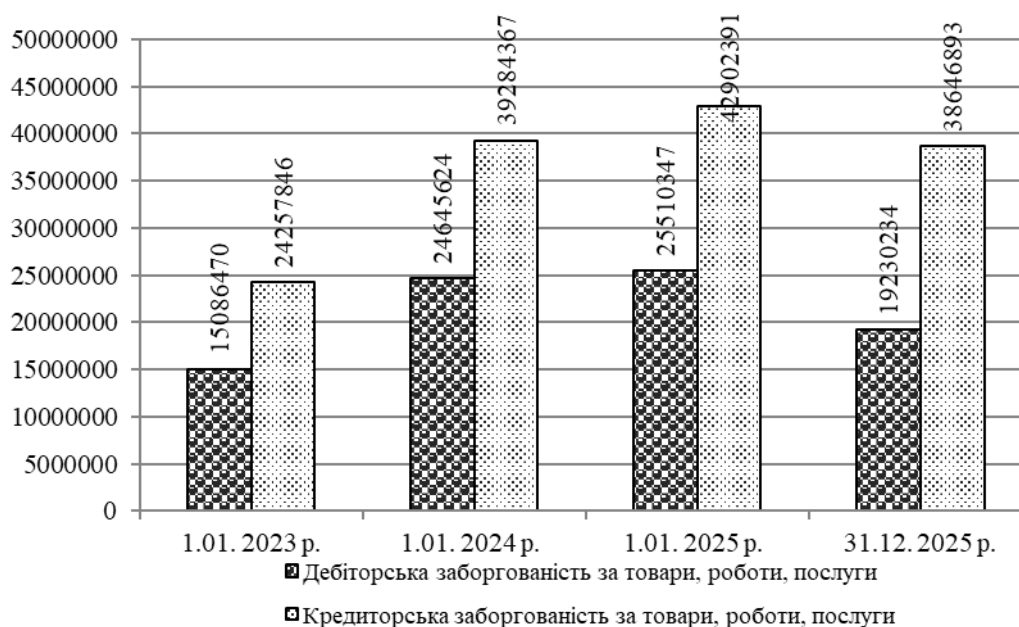

Рис. 2.3. Співвідношення обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, тис. грн.

Джерело: розраховано автором на основі [38]

На противагу зростанню торговельних боргів, частка одержаних авансів продемонструвала суттєве скорочення. Якщо на початку 2023 року аванси від покупців складали 12,3% у структурі кредиторської заборгованості, то до кінця 2025 року цей показник впав до 3,3%. Таке зниження (майже у 4 рази) може свідчити про зміну ринкової стратегії підприємства, перехід на розрахунки за фактом поставки або зменшення обсягів передплаченої продукції з боку клієнтів.

Частки інших компонентів кредиторської заборгованості залишаються низькими та не мають суттєвого впливу на загальну структуру пасивів. Зокрема, зобов'язання за розрахунками з бюджетом, зі страхування та з оплати праці сукупно не перевищують 0,6% від загального обсягу боргів на кожен звітний дату. Частка поточної заборгованості за довгостроковими

зобов'язаннями також є номінальною (0,1% або менше).

В цілому ПрАТ «Камет-сталь» сформувало моноцентричну модель зовнішнього фінансування, де понад 96% усіх поточних боргів – це пряма заборгованість перед контрагентами за сировину та послуги. Така структура підтверджує, що постачальники фактично виконують роль головних інвесторів операційної діяльності заводу, що створює значне навантаження на ділові взаємовідносини та робить фінансовий стан підприємства критично залежним від терпимості та можливостей його основних кредиторів.

Для ефективного управління ліквідністю підприємство повинно постійно контролювати відповідність строків погашення дебіторської та кредиторської заборгованості. Відповідний аналіз наведено в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

**Оцінка відповідності термінів погашення заборгованості
ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках, дні**

Показник	Рік			Показник	Рік			Затримка платежу		
	2023	2024	2025		2023	2024	2025	2023	2024	2025
Дебіторська заборгованість разом	195	203	208	Кредиторська заборгованість разом	289	296	261	94	94	53
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	166	172	137	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	266	282	250	100	110	113
Дебіторська заборгованість нетоварна	29	30	71	Кредиторська заборгованість нетоварна	23	14	11	-6	-17	-60

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз оцінки відповідності термінів погашення заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» демонструє специфічну модель управління ліквідністю, за якої підприємство значною мірою фінансує свою діяльність за рахунок суттєвого відстрочення розрахунків із постачальниками. Протягом усього періоду спостерігається значний часовий розрив між інкасацією дебіторської заборгованості та погашенням кредиторської: тривалість обороту загальної кредиторської заборгованості стабільно перевищує термін збору коштів від дебіторів, що формує позитивний показник затримки платежу. Хоча в цілому

по підприємству цей часовий розрив скоротився у 2025 році до 53 днів (порівняно з 94 днями у попередні роки), така зміна відбулася переважно за рахунок загального прискорення оборотності кредиторських боргів наприкінці періоду.

Особливої уваги заслуговує ситуація в сегменті товарних розрахунків (за товари, роботи, послуги), де розрив у термінах погашення є найбільш вираженим і демонструє тенденцію до зростання: затримка платежу за цим напрямом збільшилася зі 100 днів у 2023 році до 113 днів у 2025 році. Це свідчить про те, що постачальники фактично надають підприємству товарний кредит на термін, який майже на чотири місяці перевищує період, протягом якого компанія збирає кошти зі своїх покупців.

На противагу цьому, у нетоварному сегменті заборгованості зафіксовано від'ємний показник затримки, який різко зріс до -60 днів у 2025 році. Така динаміка вказує на те, що за специфічними фінансовими та іншими нетиповими зобов'язаннями підприємство змушене розраховуватися значно швидше, ніж отримує надходження за подібними статтями активів, що посилює дефіцит вільної ліквідності.

Отже, розрахунки свідчать про недостатній рівень як поточної, так і довгострокової платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь». Тому доцільним є визначення коефіцієнту відновлення платоспроможності (рис. 2.4)

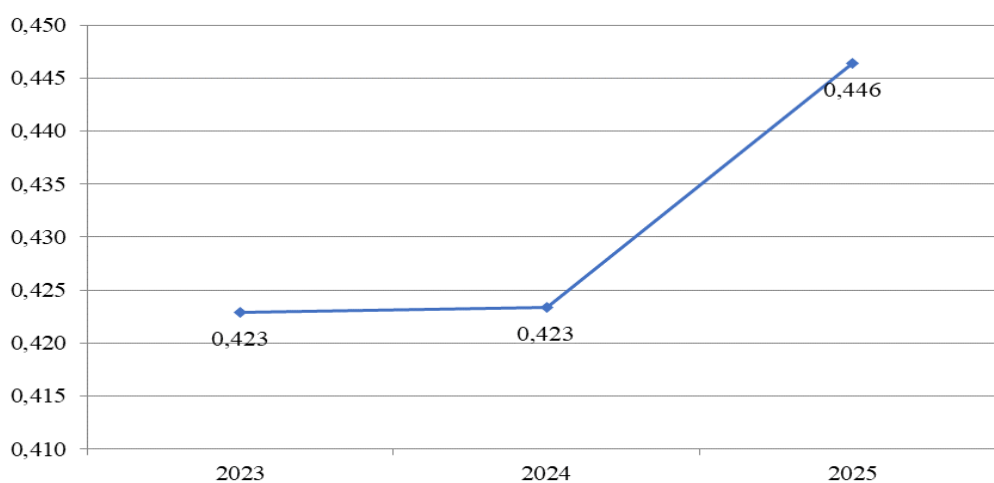

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнта відновлення платоспроможності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Динаміка коефіцієнта відновлення платоспроможності ілюструє, що попри певне покращення показника з 0,423 у 2023 році до 0,446 у 2025 році, він залишається суттєво нижчим за нормативний поріг 1,0. Це підтверджує висновок про те, що на поточний момент підприємство не здатне повністю відновити свою платоспроможність протягом встановленого шестимісячного терміну навіть за умови отримання прибутку.

Наступним кроком необхідно оцінити динаміку інтегрального показника ліквідності (рис. 2.5):

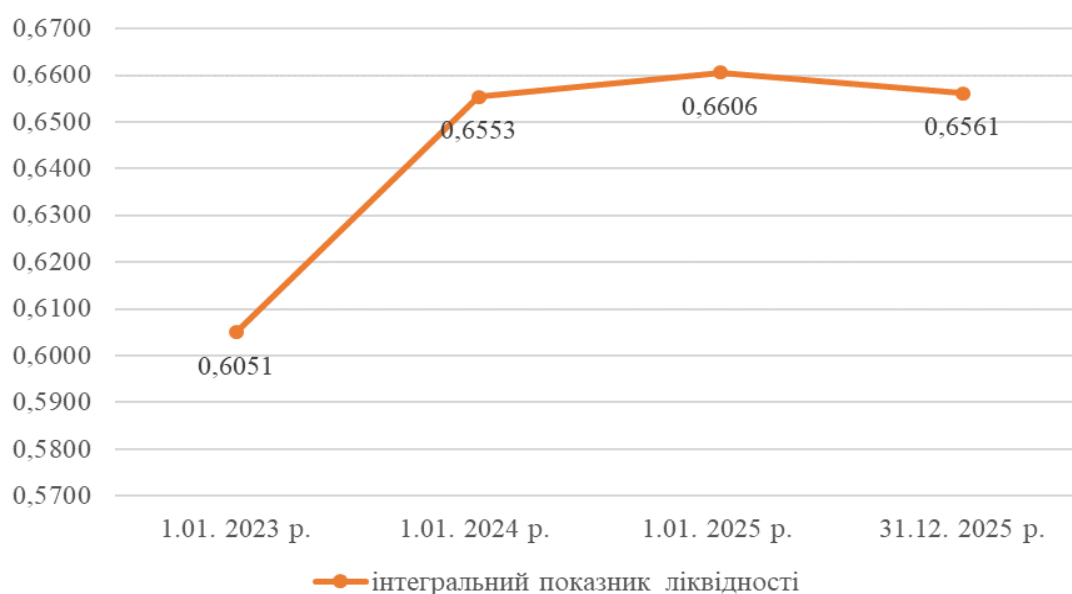

Рис. 2.5. Динаміка інтегрального показника ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» у 2023-2025 роках

Джерело: розраховано автором на основі [38]

Аналіз інтегрального показника ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» за період 2023-2025 років дає узагальнюючу оцінку спроможності підприємства покривати свої зобов'язання всіма видами оборотних активів.

Протягом аналізованого періоду цей показник демонстрував помірну, але неоднозначну динаміку:

Попри певний висхідний тренд у перші два роки, значення інтегрального показника протягом усього періоду залишалися суттєво нижчими за нормативну одиницю (1,0). Це свідчить про те, що сукупна вартість оборотних активів підприємства (навіть із врахуванням запасів та дебіторської заборгованості) є недостатньою для повного покриття його поточних боргів.

Такі результати підтверджують, що загальний стан ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» є незадовільним, що особливо гостро простежується наприкінці 2025 року. Низький рівень інтегрального показника ліквідності корелює з дефіцитом власних оборотних коштів та абсолютно ліквідних активів, що було виявлено під час аналізу попередніх таблиць звітності.

Висновки до розділу 2

ПрАТ «Камет-сталь» є стратегічно важливим металургійним підприємством України із повним циклом виробництва, що відіграє ключову роль у забезпеченні стійкості гірничо-металургійної групи «Метінвест» після втрати активів у Маріуполі. Комбінат об'єднує металургійні та коксохімічні потужності Кам'янського, випускаючи широкий асортимент продукції.

Аналіз діяльності за період 2023–2025 років свідчить про суттєву трансформацію, де 2024 рік став найбільшим за обсягами реалізації традиційних товарів, а 2025 рік – переломним етапом фінансового оздоровлення. Саме у 2025 році компанія вперше за аналізований період вийшла на рівень прибутковості, отримавши 961,34 млн грн чистого прибутку завдяки рекордній виручці у 58,78 млрд грн та ефективному контролю над собівартістю, темпи росту якої були нижчими за доходи. До цього підприємство зазнавало значних збитків через логістичні обмеження та енергетичну кризу, спричинену військовою агресією. Також на фінансовий результат накладає тягар зростання адміністративних витрат до 605,4 млн грн та фінансових витрат на 78% у 2025 році.

Попри вихід на прибутковість, структура майна підприємства залишається вразливою через надмірну концентрацію ресурсів в оборотних активах, питома вага яких зросла до 85,0%. Критичним фактором є дебіторська заборгованість, що подвоїлася до 37,09 млрд грн і становить майже дві третини усього майна, що вказує на масштабне відволікання капіталу з операційного

обороту та підвищення ризиків неповернення коштів. Паралельно зафіксовано стрімке вимивання абсолютно ліквідних ресурсів: частка грошових коштів обвалилася з 7,2% на початку 2024 року до критичних 0,7% наприкінці 2025 року, що створює загрозу для негайного виконання фінансових вимог. Необоротні активи також продемонстрували зростання до 8,59 млрд грн переважно за рахунок збільшення вартості основних засобів до 6,73 млрд грн після введення в експлуатацію об'єктів незавершеного будівництва.

Фінансовий стан ПрАТ «Камет-сталь» характеризується поступовим зміцненням власного капіталу, який наприкінці 2025 року нарешті перейшов у позитивну зону, склавши 1,08 млрд грн завдяки прибутковій діяльності та переоцінкам. Однак підприємство зберігає надзвичайну залежність від зовнішніх запозичень, де поточні зобов'язання покривають 97,1% усіх пасивів. Кредиторська заборгованість за товари та послуги (38,65 млрд грн) залишається головним джерелом фінансування операційних потреб, складаючи понад 96% усіх кредиторських боргів. Аномальне зростання інших поточних зобов'язань до 14,94 млрд грн свідчить про активне використання інструментів переуступки боргу для підтримки ліквідності.

Показники рентабельності відобразили успішну адаптацію до воєнних умов: рентабельність основних засобів підскочила з -23,82% до +15,13%, а рентабельність продажу досягла 2,09%.

Водночас аналіз поточної платоспроможності підтверджує кризову ситуацію: коефіцієнт абсолютної ліквідності впав до 0,01, а коефіцієнт поточної ліквідності (0,88) залишається нижчим за норматив, що свідчить про неспроможність компанії повністю покрити борги навіть за умови реалізації всіх запасів.

Баланс залишається незбалансованим, оскільки готівка не покриває найбільш термінові пасиви.

Динаміка дебіторської заборгованості характеризується її стрімким подвоєнням протягом періоду – з 18,60 млрд грн на початку 2023 року до 37,09 млрд грн наприкінці 2025 року. Особливо значущим став 2025 рік, коли заборгованість за товари, роботи та послуги продемонструвала аномальний

стрибок, збільшившись майже в шість разів (на 604,9%). Структура цих активів зазнала радикальних змін: якщо у 2023 році та більшій частині 2024 року домінували торговельні борги (81–87%), то наприкінці 2025 року їхня частка скоротилася до 51,8%. Водночас зафіксовано різке зростання питомої ваги іншої поточної дебіторської заборгованості до 43,3%, що зумовлено проведенням масштабних операцій із переуступки боргу.

Динаміка кредиторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» характеризується стрімким зростанням боргового навантаження у першій половині аналізованого періоду – з 27,88 млрд грн на початку 2023 року до пікових 44,92 млрд грн на початку 2025 року, з наступним зниженням до 40,21 млрд грн наприкінці звітного періоду. Основною причиною цього скорочення стало поступове розвантаження боргів за товари, роботи та послуги, які протягом 2025 року зменшилися на 4,26 млрд грн.

Специфічна фінансова модель базується на експлуатації товарних кредитів від постачальників із затримкою платежу у 113 днів, що дозволяє утримувати від’ємний фінансовий цикл на рівні -73 дні, а операційний цикл у 2025 році скоротився до 177 днів. Від’ємні чисті оборотні кошти у розмірі -6,91 млрд грн та коефіцієнт відновлення платоспроможності на рівні 0,446 вказують на неможливість повної стабілізації стану в найближчі півроку.

Загальний показник ліквідності підприємства відображає його комплексну спроможність розрахуватися за всіма зобов’язаннями, і хоча наприкінці 2025 року він продемонстрував стрімке зростання до рівня 0,8747, його значення все ще залишається нижчим за нормативну одиницю. Водночас інтегральний показник ліквідності, який дає узагальнюючу оцінку покриття боргів усіма видами оборотних активів, протягом 2023–2025 років коливався в межах 0,60–0,66, що підтверджує недостатність сукупної вартості майна для повного погашення поточних зобов’язань.

Таким чином, попри прогрес у 2025 році, ПрАТ «Камет-сталь» зберігає кризовий тип фінансової стійкості, потребуючи докорінної оптимізації боргового портфеля та політики управління дебіторською заборгованістю.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»

3.1. Обґрунтування стратегічних напрямів та інструментарію підвищення ліквідності підприємства

Результати проведеного у другому розділі дослідження унаочнили наявність суттєвих структурно-функціональних дисбалансів у фінансовій системі ПрАТ «Камет-сталь», які призвели до зниження показників ліквідності та виникнення загрози втрати поточної платоспроможності. За таких умов обґрунтування конкретних заходів вимагає відходу від фрагментарних управлінських рішень на користь розробки комплексної, науково обґрунтованої стратегії фінансової стабілізації.

В основу формування рекомендацій необхідно покласти фундаментальні положення сучасного фінансового менеджменту, які розглядають ліквідність не як статичний показник звітності, а як динамічну здатність операційної системи генерувати чисті грошові потоки в обсягах, достатніх для своєчасного виконання зобов'язань. З метою систематизації прикладного інструментарію, теоретичні підходи щодо оптимізації платіжного потенціалу суб'єкта господарювання було структуровано за об'єктами управлінського впливу та зведено в єдину аналітичну матрицю (табл. 3.1).

Представлені підходи свідчать, що теоретичний базис відновлення платоспроможності базується на концепції синхронізації оборотних активів та короткострокових пасивів у часі та просторі. Зупинимось більш детально на відповідних напрямках та інструментах.

Головна мета підходу «1. Оптимізація управління дебіторською заборгованістю» – максимально скоротити час між відвантаженням продукції та отриманням «живих» грошей на рахунок, не втративши при цьому лояльність клієнтів. Його реалізація передбачає використання певного переліку

інструментів.

Таблиця 3.1

**Комплексний інструментарій та стратегічні підходи до підвищення
ліквідності підприємства**

Назва стратегічного підходу	Об'єкт управлінського впливу	Конкретні заходи та інструменти реалізації	Очікуваний фінансово-аналітичний ефект
1. Оптимізація управління дебіторською заборгованістю	Чисельник коефіцієнтів ліквідності (Грошові кошти та їх еквіваленти)	* Впровадження системи рефакторингу (продаж боргів банку). * Гнучке дисконтування за дострокову оплату (модель «2/10, нетто 30») * Посилення кредитного скорингу нових контрагентів.	Прискорення інкасації платіжних коштів, скорочення періоду обороту дебіторів, мінімізація ризику безнадійних боргів.
2. Раціоналізація управління матеріальними запасами	Структура оборотних активів (Трансформація АЗ в А1)	* Розпродаж або списання залежалих складських залишків та неліквідів. * Проведення щоквартального ABC/XYZ-аналізу асортименту. * Перехід на логістичну модель «точно в строк» (Just-in-Time).	Вивільнення «замороженого» капіталу з низьколіквідних запасів, зниження витрат на зберігання, оптимізація робочого капіталу.
3. Реструктуризація та оптимізація поточних пасивів	Знаменник коефіцієнтів ліквідності (Поточні зобов'язання)	* Пролонгація строків погашення діючих короткострокових позик. * Консолідація боргів (заміщення коротких кредитів довгостроковими). * Переговори щодо збільшення відстрочки платежів від постачальників.	Зниження термінового фінансового тиску на баланс, пролонгація зобов'язань у часі, синхронізація з операційним циклом.
4. Впровадження оперативного фінансового контролю	Грошові потоки в динаміці (Net Cash Flow)	* Розробка та інтеграція щоденного/щотижневого платіжного календаря. * Розрахунок чистих грошових потоків непрямым методом. * Тимчасове лімітування або секвестр некритичних операційних витрат.	Превентивне виявлення та недопущення касових розривів, підвищення якості чистого прибутку, збалансованість припливу та відпливу грошей.

Джерело: сформовано автором

Впровадження системи рефакторингу та факторингових операцій передбачає «реструктуризацію / переформатування системи управління дебіторським боргом», головним ядром якої є класичні факторингові операції. Одразу після відвантаження товару покупцеві підприємство передає накладні фактору (банку) і миттєво отримує на свій поточний рахунок від 80% до 90% від суми поставки «живим» кешем. Решту суми (за вирахуванням комісії банку) підприємство отримує тоді, коли покупець фінально розрахується з банком.

Механізм реалізації факторингової операції передбачає участь трьох

сторін: Постачальник (підприємство), Покупець (Дебітор) та Фактор (спеціалізована компанія або комерційний банк). Покроковий алгоритм цієї операції розгортається за такою схемою (табл. 3.2):

Таблиця 3.2

Операційний механізм та етапи реалізації факторингової операції

Етап	Назва етапу	Дії Постачальника (підприємство)	Дії Покупця (Дебітора)	Дії Банку-фактора (Фінансового посередника)
1	Укладання угоди та поставка	Відвантажує готову продукцію або надає послуги на умовах відстрочки платежу; передає покупцю накладні.	Приймає товар, підписує товаросупровідні документи, підтверджуючи виникнення боргу.	Проводить попередній скоринг (оцінку надійності) покупця та встановлює ліміт фінансування.
2	Переступка права вимоги	Передає оригінали накладних та реєстр дебіторської заборгованості фактору; письмово повідомляє покупця про зміну реквізитів для оплати.	Отримує офіційне повідомлення про те, що право вимоги боргу за цією поставкою перейшло до банку.	Приймає пакет документів, верифікує реальність поставки та реєструє дебіторський борг у своїй системі.
3	Перше фінансування	Отримує на свій поточний рахунок живі гроші (70–90% від суми накладної) і миттєво спрямовує їх в оборот.	Продовжує користуватися товарним кредитом згідно з первинними строками договору.	Перераховує перший транш фінансування (наприклад, 80%) на рахунок постачальника в день отримання документів.
4	Погашення боргу дебітором	Не бере участі в етапі; операційна діяльність повністю звільнена від очікування цього платежу.	Після закінчення строку відстрочки (наприклад, на 45-й день) перераховує 100% суми боргу на рахунок фактора.	Контролює строки, приймає фінальний платіж від покупця, здійснює адміністрування дебіторського боргу.
5	Остаточний розрахунок	Отримує залишок коштів (10–30%) за вирахуванням узгодженої комісії банку; закриває дебіторську заборгованість в обліку.	Повністю виконав свої зобов'язання, виходить з угоди.	Утримує свою винагороду (дисконт/комісію) та перераховує залишок коштів постачальнику.

Джерело: сформовано автором

Впровадження цього інструменту кардинально змінює структуру балансу підприємства та якість його фінансових показників, що має такі наслідки:

1. Миттєва оптимізація структури активів. Відбувається пряма та швидка трансформація активів із групи А2 (дебіторська заборгованість) до групи А1 (грошові кошти). Усі коефіцієнти абсолютної ліквідності (Кабс) миттєво зростають, оскільки чисельник формули наповнюється «живим» кешем.

2. Швидке стиснення фінансового циклу. Період обороту дебіторської заборгованості (Тдеб) у днях штучно скорочується майже до нуля (або до 1–2 днів, необхідних для оформлення угоди з банком). Це автоматично зменшує загальну тривалість фінансового циклу, вивільняючи оборотні кошти із

пасивного стану.

3. Відсутність росту боргового навантаження. На відміну від звичайного банківського кредиту, отримані за факторингом гроші не є позиковим капіталом. Вони не збільшують рядок короткострокових кредитів у Пасиві (ряд. 1600). Підприємство просто забирає свої гроші раніше, тому показники фінансової залежності та автономії підприємства не погіршуються.

ПрАТ «Камет-сталь» за певних умов може розглянути такий варіант управління дебіторською заборгованістю.

Сутність інструменту щодо розробки та оптимізації системи спонтанного фінансування (Регламент знижок) полягає в економічній мотивації покупців розрахуватися за товар значно раніше граничного терміну за допомогою надання спеціальних знижок. Це дозволяє підприємству прискорити рух капіталу без залучення банківських кредитів. Методичною основою розробки такого регламенту є впровадження міжнародної стандартної моделі «2/10, нетто 30». Згідно з її механізмом, клієнту надається право на отримання 2%-ї знижки від вартості товарної партії за умови її оплати протягом перших 10 днів (пільговий період), замість повного розрахунку на 30-й день (граничний строк договору).

Для покупця відмова від дисконту є еквівалентом залучення наддорогого кредиту, що змушує його мобілізувати власні кошти для швидкої оплати рахунку. Для самого ж підприємства вплив на ліквідність балансу забезпечується наступним:

1. Трансформація дебіторської заборгованості в гроші через швидкий перетік засобів із групи А2 (дебітори) до групи А1 (грошові кошти). Показники абсолютної ліквідності суттєво покращуються.

2. Скорочення операційного та фінансового циклів. Середній період обороту дебіторської заборгованості (Тдеб) за рахунок дисциплінованих покупців, що обирають знижку, зміщується з 30–40 днів ближче до 10 днів. Це автоматично стискає грошовий цикл підприємства та знижує потребу в зовнішньому фінансуванні оборотного капіталу.

3. Зменшення ризику простроченої заборгованості, оскільки гроші,

отримані в перші 10 днів, гарантовано не перетворяться на «завислий» або безнадійний борг, що часто трапляється на 30-й чи 60-й дні очікування.

Але для ПрАТ «Камет-сталь» впровадження системи знижок не є доцільною через закритий (внутрішхолдинговий) характер ринку збуту. Зокрема,

- основними клієнтами підприємства, на яких припадає понад 5% виручки, є ТОВ «МЕТІНВЕСТ-СМЦ», ПАТ «Запоріжсталь», Metinvest International SA, PROMET STEEL та Metinvest Polska sp.z.o.o. Оскільки ці компанії входять до одного холдингу, надання їм знижки фактично означатиме просте переміщення маржі всередині Групи, що не змінить консолідований фінансовий результат «Метінвесту», але штучно зменшить прибутковість самого заводу.

- рішення про терміни оплати всередині Групи часто приймаються централізовано, виходячи з пріоритетів холдингу, а не індивідуальних стимулів.

- виникає ризик порушення від'ємного фінансового циклу. Зараз ПрАТ «Камет-сталь» функціонує за моделлю, де термін оплати кредиторам (261 день) значно перевищує термін збору коштів від дебіторів (208 днів), що формує від'ємний фінансовий цикл -73 дні. Примусове прискорення інкасації дебіторської заборгованості без відповідної синхронізації з виплатами постачальникам (більшість яких також є пов'язаними особами) може порушити встановлений баланс грошових потоків Групи.

- специфіка структури заборгованості, де майже 43,3% заборгованості сформовано за статтею «інша поточна дебіторська заборгованість», яка виникла внаслідок операцій із переуступки боргу всередині Групи. Система знижок «2/10» зазвичай застосовується до торговельних рахунків і не вплине на ці масштабні фінансові маніпуляції з боргами.

Ще одним суттєвим фактором є критично низька рентабельність. У 2025 році рентабельність продажу ПрАТ «Камет-сталь» склала лише 2,09%. Надання знижки у розмірі понад 2% практично нівелює весь чистий прибуток підприємства. За умови, що витрати на сировину та енергоносії становлять понад 84% собівартості, компанія не має достатнього фінансового запасу для таких цінових поступок.

У фінансовому менеджменті важливим інструментом управління дебіторською заборгованістю є кредитний скоринг, лімітування та диференціація клієнтської бази. Цей інструмент має превентивний (запобіжний) характер і спрямований на мінімізацію ризиків появи простроченої чи безнадійної дебіторської заборгованості ще на етапі укладання угод. Його суть полягає в переході від універсальної комерційної політики до індивідуального моделювання умов співпраці з кожним контрагентом на основі його надійності та фінансового стану.

Методологія практичної реалізації цього інструменту в межах підприємства базується на трьох послідовних кроках:

1. Впровадження системи кредитного скорингу. Фінансова служба розробляє внутрішню матрицю оцінки контрагентів за бальною шкалою. Критеріями оцінки виступають: тривалість роботи клієнта на ринку, його фінансова звітність (зокрема, коефіцієнти ліквідності та автономії), історія виконання попередніх зобов'язань та обсяги закупівель. За сумою балів кожному покупцеві присвоюється певний рівень надійності.

2. Диференціація клієнтської бази за допомогою матричного ABC/XYZ-аналізу. Усі контрагенти розподіляються на три стратегічні групи:

- Група А (низький ризик) - стратегічні, фінансово стійкі партнери з бездоганною платіжною дисципліною.

- Група В (помірний ризик) - надійні клієнти, які, проте, періодично мають незначні затримки оплат через сезонні коливання чи власні касові розриви.

- Група С (високий ризик) - нові покупці, інформація про яких обмежена, або клієнти з низьким рівнем платіжної дисципліни.

3. Встановлення жорстких кредитних лімітів та індивідуального регламенту відвантажень для кожного клієнта на основі приналежності до певної групи (табл. 3.3).

Головний аналітичний ефект від впровадження кредитного скорингу та лімітування полягає у системному оздоровленні структури оборотного капіталу підприємства. Заборона надання відстрочок платежів ризиковим клієнтам

(Група С) блокує виникнення «завислих» боргів, тоді як чіткі ліміти для середньої групи (Група В) роблять приплив грошових коштів прогнозованим. Це суттєво стабілізує платіжний календар, знижує частку сумнівних боргів у балансі та підвищує загальну якість поточної ліквідності підприємства.

Таблиця 3.3

Схема роботи з дебіторами методом АВС/XYZ-аналізу

Група дебіторів	Граничний строк відстрочки	Максимальний ліміт заборгованості	Форма розрахунків
Група А	До 45–60 днів	Максимальний (індивідуальний)	Товарний кредит без додаткового забезпечення
Група В	До 14–21 дня	Жорстко обмежений (наприклад, до 150 тис. грн)	Часткова передоплата (50/50)
Група С	Відстрочка заборонена	0 грн	100% передоплата

Джерело: сформовано автором

Що стосується організації цієї процедури для ПрАТ «Камет-сталь», то з огляду на внутріхолдинговий характер продажу продукції, цей інструмент не буде дієвим.

Рационалізація управління матеріальними запасами як стратегічний підхід управління ліквідністю орієнтований на внутрішні резерви підприємства та спрямований на вивільнення капіталу, який нерационально заблоковано у виробничих запасах, незавершеному виробництві чи залежалих залишках готової продукції на складах.

У контексті покращення ліквідності головна мета підходу – інтенсифікувати оборотність матеріальних активів та максимально швидко трансформувати їх у грошові кошти, мінімізуючи при цьому витрати на зберігання та ризик псування матеріальних цінностей.

Для оптимізації структури запасів здійснюється їхнє подвійне ранжування, що дозволяє диференціювати систему закупівель.

- АВС-аналіз розподіляє запаси за критерієм їхньої вартості та впливу на кінцевий результат (група «А» – найдорожчі позиції, що формують 70-80% вартості запасів, але займають лише 10-20% номенклатури; група «С» – найдешевші та наймасовіші позиції).

- XYZ-аналіз класифікує запаси за стабільністю та прогнозованістю попиту (група «Х» – стабільне споживання, група «Z» – випадковий,

непередбачуваний попит).

На перетині цих матриць виділяються найбільш проблемні зони. Наприклад, позиції категорії CZ або BZ (низька вартість/оберт і нульова прогнозованість) підлягають радикальному скороченню або виведенню з асортименту, що запобігає затоваренню складів.

Наступним інструментом управління запасами є мобілізація та ліквідація неліквідних матеріальних цінностей, яка має характер «екстреної терапії» для миттєвого отримання ліквідності у випадку глибокої фінансової кризи або виявлення касових розривів.

Для цього передбачається проведення суцільного внутрішнього аудиту складських площ з метою виокремлення неліквідів, морально застарілої продукції та матеріалів, що не беруть участі у поточному виробничому процесі. Реалізація цих активів на ринку за демпінговими цінами (на рівні собівартості або з мінімальним збитком) забезпечує прямий та швидкий перетік ресурсів з категорії A3 безпосередньо до абсолютно ліквідної групи A1, паралельно знижуючи накладні витрати на утримання складів.

Перехід на логістичну модель «точно в строк» (Just-in-Time) та оптимізація розміру замовлення як інструмент управління спрямований на стратегічну перебудову відносин із постачальниками для зменшення страхових залишків. Підприємство відмовляється від практики закупівлі великих партій матеріалів «про запас» і налаштовує логістичні ланцюги так, щоб сировина надходила на виробництво безпосередньо в день її споживання. Для розрахунку оптимального розміру однієї закупки використовується класична модель Вілсона (EOQ – Economic Order Quantity), яка балансує витрати на транспортування та витрати на зберігання.

$$EOQ = \sqrt{\frac{2 \times D \times S}{H}} \quad (3.1)$$

де: D – річний обсяг потреби в сировині;

S – фіксовані витрати на виконання одного замовлення (транспортування);

H – питомі витрати на зберігання одиниці запасу впродовж року.

Застосування моделі Вілсона дозволяє знайти оптимальний баланс між транспортними витратами та витратами на утримання складів, мінімізуючи сумарні логістичні витрати підприємства.

Для ПрАТ «Камет-сталь» питання управління запасами є дуже важливим з огляду на їх зростання протягом 2025 року майже вдвічі.

У той час як перші два підходи спрямовані на активну частину балансу (прискорення перетворення майна у гроші), напрям «Реструктуризація та оптимізація поточних пасивів» фокусується на пасивній частині – управлінні джерелами фінансування. У контексті покращення ліквідності головне завдання цього підходу – зменшити тиск термінових зобов'язань на знаменник коефіцієнтів ліквідності, розблизити або пролонгувати терміни виплат і тим самим захистити підприємство від касових розривів.

Комплекс прикладних рішень у межах цього напрямку доцільно структурувати за трьома стратегічними інструментами.

1. Консолідація боргів та пролонгація строковості через заміщення капіталу. У разі виявлення хронічної залежності підприємства від дорогих, надтермінових позик (наприклад, банківських овердрафтів чи коротких кредитів терміном до 3-6 місяців), фінансовій службі необхідно провести рефінансування заборгованості. Механізм передбачає залучення одного довгострокового інвестиційного кредиту (на строк понад 1 рік) для одноразового та повного погашення кількох дрібних короткострокових позик.

Цей крок здійснює пряму структурну перебудову Пасиву: зобов'язання переміщуються з Розділу III («Поточні зобов'язання») до Розділу II («Довгострокові зобов'язання»). Як наслідок, сума знаменника у формулах ліквідності різко зменшується, що спричиняє миттєве зростання коефіцієнтів поточної та швидкої ліквідності без залучення додаткових активів.

Відсутність короткострокових кредитів досить ускладнює застосування цього інструмента для ПрАТ «Камет-сталь».

2. Реструктуризація кредиторської заборгованості перед постачальниками. Кредиторська заборгованість за товари та послуги є найдешевшим (переважно безвідсотковим) джерелом фінансування оборотного

капіталу, проте її неконтрольоване накопичення веде до втрати ділової репутації та судових позовів. У межах оптимізації пропонується впровадження регламенту «м'якої реструктуризації», що передбачає:

- проведення переговорів з ключовими контрагентами про збільшення базової відстрочки платежу (наприклад, з 14 до 30 або 45 днів).
- укладання мирових угод про розстрочення прострочених платежів рівними частинами впродовж наступних 6-12 місяців (що переводить цю частину боргу до складу довгострокових розрахунків).
- оформлення вексельних розрахунків або товарних кредитів, які дозволяють юридично зафіксувати нові, більш віддалені дати платежів.

ПрАТ «Камет-сталь» має надзначні обсяги товарної кредиторської заборгованості, що вимагає особливої уваги до застосування цього методу.

3. Синхронізація розрахункових циклів за правилом «золотої фінансової пропорції». Головною причиною втрати ліквідності підприємств часто є часовий дисбаланс: коли компанія змушена платити своїм постачальникам швидше, ніж її власні покупці повертають гроші. Стратегічний підхід вимагає примусового вирівнювання тривалості фінансових оборотів за правилом:

$$T_{\text{кред}} \geq T_{\text{деб}} \quad (3.2)$$

де: $T_{\text{кред}}$ – період обороту кредиторської заборгованості (днів);

$T_{\text{деб}}$ – період обороту дебіторської заборгованості (днів).

Якщо підприємство, спираючись на ринкову силу або компромісні переговори, досягає стану, коли період інкасації дебіторського боргу є меншим за строк виплати кредиторам, воно формує постійний позитивний операційний залишок грошей. Це дозволяє безперешкодно фінансувати поточну діяльність за рахунок безкоштовного капіталу постачальників, мінімізуючи потребу в зовнішньому кредитуванні.

Резюмуючи економічну доцільність реструктуризації пасивів, слід наголосити, що оптимізація строковості зобов'язань дозволяє суттєво знизити рівень поточного фінансового навантаження та ліквідувати ризик касових

розривів у межах короткострокового платіжного календаря. Оскільки цей підхід орієнтований на розширення часових меж виконання зобов'язань та заміщення коротких боргів довгостроковими, підприємство отримує необхідний часовий лаг для відновлення операційної рентабельності, зберігаючи при цьому загальну фінансову стійкість та автономію.

Якщо перші три підходи спрямовані на структурні зміни в балансі (управління дебіторами, запасами та кредиторами), то впровадження оперативного фінансового контролю забезпечує динамічне управління платоспроможністю в режимі реального часу. Він має суто управлінський характер і виступає координаційним центром: навіть за ідеальної структури балансу підприємство може збанкрутувати через банальну відсутність контролю за щоденним рухом грошей.

На відміну від ретроспективного аналізу, який фіксує стан ліквідності за минулі звітні періоди (квартал, рік), оперативний контролінг орієнтований на превентивне (випереджальне) виявлення дефіциту платіжних засобів у короткостроковій перспективі. Його впровадження дозволяє трансформувати теоретичні орієнтири платоспроможності у щоденну управлінську практику через використання трьох взаємопов'язаних інструментів.

1. Розробка та інтеграція дискретного платіжного календаря. Платіжний календар є оперативним плановим документом, який деталізує приплив та відплив грошових коштів з розбивкою по днях, тижнях або декадах місяця.

Фінансова служба акумулює всі гарантовані та очікувані надходження від покупців (ліва частина) і зіставляє їх із жорстким графіком обов'язкових виплат: податки, заробітна плата, розрахунки за критичну сировину, повернення кредитів (права частина). Головна цінність календаря – раннє виявлення касових розривів (ситуацій, коли сума наявних грошей на конкретний день є меншою за обсяг термінових платежів). Завчасна ідентифікація такого розриву (наприклад, за 5–7 днів до його виникнення) дає фінансовому менеджеру час для маневру: перенесення некритичних виплат, активації овердрафту або стимулювання дострокової оплати від дебіторів.

В цілому слід відзначити, що у ПрАТ «Камет-сталь» розроблена та діє

система фінансового планування, яка включає річні та перспективні фінансові плани (бюджет). В оперативному управлінні компанія впроваджує процес детального бюджетування та прогнозування грошових коштів та відстежує рівень ліквідності на щоденній основі. Для цього використовуються такі ключові показники діяльності, як EBITDA та коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості.

2. Впровадження процедури щотижневого секвестру (лімітування) витрат. Цей інструмент застосовується як елемент «антикризового управління» у періоди, коли підприємство перебуває у зоні низької або незадовільної ліквідності.

Усі поточні витрати підприємства жорстко ранжуються за пріоритетністю на три категорії: захищені статті (податки, зарплата, комунальні послуги – підлягають оплаті на 100%), операційно-важливі (закупівля сировини – оплачуються в межах лімітів) та другорядні/некритичні (маркетинг, модернізація офісу, капітальні інвестиції – тимчасово блокуються або заморожуються).

В результаті таке лімітування штучно зменшує динамічний вплив грошей з системи, зберігаючи дефіцитний ліквідний ресурс для підтримки життєдіяльності бізнесу.

ПрАТ «Камет-сталь» доцільно розглянути такий напрям для впровадження у свою діяльність.

3. Регулярний моніторинг чистого грошового потоку непрямим методом. Для забезпечення стратегічного контролю за ліквідністю підприємству необхідно впровадити практику щомісячного перерахунку прибутку в реальний грошовий потік за допомогою непрямого методу.

При цьому чистий прибуток підприємства послідовно коригується на суми негрошових операцій (нарахування амортизації) та на зміни в елементах оборотного капіталу (зростання або зменшення залишків запасів та дебіторів). Цей аналіз дає чітку відповідь на фундаментальне питання фінансового менеджменту: «Чому прибуток у підприємства є, а грошей на рахунках немає?». Він унаочнює, в які саме активи (наприклад, у надмірні склади чи

борги клієнтів) «витікає» реальний паперовий прибуток компанії.

Слід зазначити, що оперативний фінансовий контроль виконує роль стабілізатора та захисного бар'єра для всієї фінансової системи підприємства. Поки довгострокові проєкти з реструктуризації активів та пасивів лише починають розгортатися, платіжний календар та система лімітування витрат забезпечують щоденну виживаність підприємства та захищають його від технічного банкрутства. Оптимальне поєднання цього інструментарію дозволяє досягти абсолютної збалансованості та синхронності грошових потоків, що є найвищою формою прояву ліквідності суб'єкта господарювання.

В цілому для покращення оперативного фінансового контролю ПрАТ «Камет-сталь» можна рекомендувати керівництву здійснювати планування доходів та витрат окремо за кожним видом діяльності, що дозволило б ефективніше усувати ризики ліквідності активів.

3.2. Оцінка впливу пропонованих заходів на показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь»

Аналіз фінансового стану ПрАТ «Камет-сталь» за 2023–2025 роки дозволяє виділити низку критичних проблем із ліквідністю, які свідчать про кризовий стан поточної платоспроможності підприємства, а саме:

- критичний дефіцит абсолютно ліквідних активів – через скорочення грошових коштів протягом 2025 року коефіцієнт абсолютної ліквідності впав до 0,01, що у 20 разів нижче мінімального нормативу (0,2) і свідчить про неспроможність компанії негайно погашати термінові борги;
- незбалансованість структури балансу (дефіцит за групою А1;
- надмірна концентрація капіталу в дебіторській заборгованості (майже 65%);
- відсутність власного оборотного капіталу;
- хронічний дефіцит чистих оборотних коштів;

- часовий розрив у нетоварних розрахунках;
- низька спроможність до відновлення платоспроможності (коефіцієнт відновлення платоспроможності на кінець 2025 року становить лише 0,446).

З урахуванням зазначених раніше стратегічних напрямів щодо управління ліквідністю ПрАТ «Камет-сталь» можна запропонувати наступні рекомендації для покращення ліквідності та виходу з кризового стану платоспроможності, які можна обрахувати за наявними даними:

- активне управління дебіторською заборгованістю;
- оптимізація запасів та витрат;
- оптимізація структури капіталу.

Отже, зважаючи на те, що майже 65% усього майна підприємства «заморожено» у розрахунках із контрагентами, критично важливим є використання факторингу для прискорення отримання коштів за відвантажену продукцію.

Ринок комерційного факторингу в Україні є висококонцентрованим – понад 85% усього обсягу фінансування контролюють чотири ключові банки:

1. Перший Український Міжнародний Банк (ПУМБ) - абсолютний лідер ринку комерційного факторингу України, що контролює близько 45% усього портфеля країни.

2. ВСТ Банк - посідає другу позицію на ринку з часткою близько 19% портфеля.

3. ОТП Банк (OTP Bank) – частка ринку близько 12% (раніше послугу надавала їхня спеціалізована дочірня компанія «ОТП Факторинг Україна», яка наразі повністю об'єднана з банком).

4. ТАСкомбанк - частка близько 10%. Банк є одним із головних бенефіціарів та активних лідерів державної програми «Доступний факторинг» (аналог програми «5-7-9%» для факторингових операцій) [32].

Враховуючи, що ПрАТ «Камет-сталь» належить до вертикально-інтегрованої структури Групи «Метінвест», найбільш доцільним фінансовим партнером для реалізації програми факторингу є АТ «ПУМБ». Завдяки єдиній інституційній структурі в межах групи SCM, АТ «ПУМБ» володіє глибокою

експертизою ризиків та налагодженими каналами верифікації дебіторської заборгованості підприємств «Метінвесту», що дозволить ПрАТ «Камет-сталь» мінімізувати трансакційні витрати та прискорити процедуру отримання першого траншу фінансування.

Порівняння умов надання факторингу ПУМБ наведено в таблиці 3.4:

Таблиця 3.4.

**Порівняльна характеристика умов факторингового фінансування в
АТ «ПУМБ»**

Параметр послуги	Державна програма «Доступний факторинг»	Класичний (комерційний) факторинг
Цільове спрямування	Підтримка мікро-, малого та середнього бізнесу (МСБ), що є виробниками українських товарів.	Фінансування великого корпоративного бізнесу або операцій з імпортними товарами.
Розмір першого траншу (фінансування)	До 94% – 95% від суми накладної/акту	70% – 85% від суми накладної/акту
Резервний залишок (другий транш)	5% – 6% (повертається після оплати дебітором)	15% – 30% (повертається після оплати дебітором)
Базова відсоткова ставка	13% річних (фіксована, за рахунок субсидії держави)	16% – 19% річних (плаваюча, прив'язана до ринкового індексу UONIA)
Комісія за встановлення ліміту	0% (заборонено умовами держпрограми)	0,5% – 1,0% від суми ліміту (одноразово)
Комісія за адміністрування накладних	0% (заборонено умовами держпрограми)	0,1% – 0,3% від суми кожної накладної
Максимальний строк відстрочки платежу	До 360 календарних днів за одним контрактом	До 90 – 120 календарних днів
Максимальний ліміт фінансування	До 150 млн грн на групу пов'язаних компаній	Індивідуальний (обмежений лише фінансовим станом дебіторів)
Вимоги до предмета договору	Товари/послуги повинні мати українське походження; бенефіціар – резидент України.	Будь-які товари, дозволені законодавством, включаючи імпортну продукцію.

Джерело: сформовано автором на основі [32]

Порівняльний аналіз комерційних умов (табл. 3.4) свідчить, що класичний факторинг АТ «ПУМБ» має вищу вартість порівняно з пільговим державним фінансуванням через наявність додаткових комісій за адміністрування та вищу базову ставку (до 19% річних). Проте, якою б не привабливою була державна програма «Доступний факторинг» ПрАТ «Камет-сталь» підпадає під загальні умови і цей інструмент залишається фінансово

виправданим. По-перше, він не потребує застави майна, що зберігає кредитний потенціал компанії. По-друге, за умови середньої тривалості відстрочки дебіторів у 45 днів, сумарне фінансове навантаження на одну трансакцію складе близько 2,3–2,6% від суми накладної, що є цілком прийнятною ціною за миттєву ліквідацію касових розривів та захист підприємства від ризиків хронічних неплатежів.

Для того, щоб досягти мінімального значення коефіцієнта абсолютної ліквідності, ПрАТ «Камет-сталь» необхідно вивільнити додатково близько 10 млрд. грн. та спрямувати їх до грошових коштів. Але, зважаючи на складну ситуацію в економіці країні, загроза енергетичній безпеці та військові дії, для підприємства вдалим розвитком подій стане інкасація хоча б 30% від зазначеної суми ($19230234 \cdot 30\% \approx 5769$ млн. грн).

Отже, розрахуємо, яку суму зможе отримати ПрАТ «Камет-сталь» в результаті факторингу найближчим часом.

За базу розрахунку візьмемо середні комерційні тарифи банку (згідно з табл. 3.4):

Перший транш (фінансування): 80% від суми поставки.

Резерв (другий транш): 20%.

Відсоткова ставка: 18% річних.

Комісія за адміністрування накладних: 0,2% від суми накладної.

Строк відстрочки платежу за договором: 45 днів.

Сума дебіторської заборгованості за накладною: 5 769 000 грн.

Етап 1. Отримання першого траншу фінансування (День 1)

У день переуступки права вимоги боргу та верифікації накладної банк ПУМБ перераховує на поточний рахунок підприємства перший транш в обсязі 80% від суми боргу:

Транш 1 = $5\,769\,000 \times 0,80 = 4\,615\,200$ тис.грн

В результаті 4 615 200 грн миттєво переходять з категорії повільноліквідних активів (А3) до абсолютно ліквідних грошових коштів (А1). На рахунку банку тимчасово депонується резерв у розмірі 20% (1 153 800 тис. грн).

Етап 2. Розрахунок плати за користування ресурсами банку (за 45 днів)

Відсотки нараховуються виключно на суму фактично виданих банку коштів (на перший транш) за реальну кількість днів відстрочки:

$$\text{Відсотки банку} = \frac{\text{Транш}_1 \times \text{Ставка (\%)} \times \text{Строк (днів)}}{365 \times 100}$$

$$\text{Відсотки банку} = \frac{4\,615\,200 \times 18 \times 45}{365 \times 100} = \frac{3\,738\,312\,000}{36\,500} = 102\,419$$

Банк утримує фіксовану комісію за перевірку, реєстрацію та супровід великої накладної:

$$\text{Комісія за адміністрування} = 5\,769\,000 \times 0,002 = 11\,538 \text{ тис. грн.}$$

На 45-й день покупець перераховує на рахунок АТ «ПУМБ» 100% суми заборгованості (5 769 000 грн). Банк повертає ПрАТ «Камет-сталь» зарезервовані 20% коштів за вирахуванням усіх своїх плат і дисконтів:

$$\text{Транш2} = \text{Резерв} - \text{Відсотки} - \text{Комісія}$$

$$\text{Транш2} = 1\,153\,800 - 102\,419 - 11\,538 = 1\,039\,842,49 \text{ грн.}$$

Наочно результати факторингової операції представлені в таблиці 3.5:

Таблиця 3.5

Зведені результати розрахунку комерційного факторингу

Показник факторингової операції	Значення, тис. грн	Економічний зміст
Загальна сума дебіторської заборгованості	5 769 000	Загальний обсяг відвантаженої покупцю продукції
Перший транш банку (80% фінансування)	4 615 200	Обсяг миттєво залучених в оборот грошових коштів
Відсотки за користування грошима (18% річних)	102 419	Плата за капітал банку впродовж 45 днів відстрочки
Комісія за адміністрування документів (0,2%)	11 538	Операційні витрати на супровід трансакції
Другий транш банку (залишок резерву)	1 039 842	Кінцева виплата після повного розрахунку покупця
Сумарні витрати на факторинг (дисконт)	113 957	Загальна вартість послуги ПУМБ для підприємства
Разом отримано підприємством (чиста виручка)	5 655 042	Фактичний фінансовий результат (98,02% від накладної)

Джерело: розраховано автором

Аналіз результатів моделювання операції класичного факторингу (табл.

3.6) свідчить, що сумарні витрати ПрАТ «Камет-сталь» на залучення фінансування під дебіторську заборгованість у розмірі 5 769 000 тис. грн склали 113 957 тис. грн, або 1,98% від загальної вартості поставленої партії товару.

Зважаючи, що чиста втрата маржинальності не перевищує двох відсотків, дане проєктне рішення є високоефективним. Підприємство ліквідує часовий лаг тривалістю в 45 днів та миттєво отримує в оборот понад 4,6 млрд. грн «живих» грошових коштів у день відвантаження продукції. Мобілізований капітал за інших незмінних умов дозволяє ПрАТ «Камет-сталь» достроково розрахуватися за власними найбільш терміновими зобов'язаннями перед постачальниками та бюджетом, що повністю нейтралізує ризик виникнення циклічних касових розривів та оптимізує коефіцієнт абсолютної ліквідності компанії:

$$(5655042+403406) / 55457116 = 0,06$$

Також для ефективного управління дебіторською заборгованістю слід активніше застосовувати передбачені законодавством механізми впливу на боржників та проводити жорсткий моніторинг стану розрахунків за кожен день.

Рекомендація щодо оптимізації запасів та витрат для ПрАТ «Камет-сталь» базується на необхідності негайного вивільнення капіталу в умовах гострої кризи ліквідності. Для цього слід зосередитися на таких напрямках:

- оптимізація логістичних ланцюжків та моделі постачання, оскільки різке зростання запасів у 2025 році було значною мірою зумовлене логістичними обмеженнями, зокрема блокуванням портів та подовженням маршрутів доставки. Підприємству необхідно впровадити принципи постачання «точно в строк» (Just-in-Time), щоб мінімізувати термін перебування сировини (вугілля, ЗРС, коксу) на складах. Це дозволить перетворити частину з 8,45 млрд грн «заморожених» запасів у «живі» гроші (на рівні не нижче 10%).

- науково-обґрунтоване управління складом сировини на основі вже проведених науково-дослідних робіт (спільно з ІЧМ ім. З.І. Некрасова та ГП УХІН) щодо підбору оптимальних вугільних шихт. Використання більш доступних компонентів або підвищення ефективності паливних добавок (ПВП)

дозволяє не лише знизити собівартість, а й зменшити обсяги страхових запасів дефіцитної сировини.

- максимальний рециклінг та використання відходів. Система поводження з відходами на комбінаті повинна бути максимально інтегрована у виробничий цикл для повторного використання ресурсів. Це безпосередньо знижує потребу у закупівлі свіжої сировини та запобігає накопиченню металобрухту та шлаків як низьколіквідних запасів.

- реалізація неліквідів та посилення інвентаризаційного контролю. Необхідно провести ретельну ревізію складів для виявлення та продажу майна, що не використовується, або залежалих запчастин, оборотність яких є найнижчою. Важливість суворого контролю підтверджується негативним досвідом 2024 року, коли через відсутність підтвердження наявності ТМЦ у порту Херсона довелося знецінити запаси на 50,45 млн грн.

- синхронізація виробництва із затребуваним асортиментом. Слід фокусувати закупівлі сировини під виробництво продуктів із найвищою швидкістю реалізації, таких як молотильні кулі або арматура для європейських ринків. Це забезпечить швидку трансформацію запасів у дебіторську заборгованість.

Впровадження рекомендацій щодо оптимізації запасів може призвести до їх зниження в діапазоні від 37% до 55% від рівня кінця 2025 року. Для нашого розрахунку приймемо нижчий рівень, що в грошовому вираженні становитиме близько 3125152 тис. грн.

Суттєвим заходом, який потребує уваги керівництва є подальша оптимізація структури капіталу. Необхідно продовжувати політику зміцнення власного капіталу через отримання чистого прибутку, що дозволить поступово зменшити критичну залежність від кредитів постачальників та покращити показники фінансової стійкості.

Проте з точки зору ліквідності важливим є управління поточними зобов'язаннями та забезпеченнями. Щодо них необхідно проводити синхронізацію термінів погашення заборгованості. Слід усунути значний часовий розрив у нетоварному сегменті, де затримка платежу є від'ємною (-60

днів). Підприємству необхідно узгодити терміни виплат кредиторам із реальними термінами інкасації коштів від дебіторів, щоб не допускати критичного вимивання готівки.

Також необхідно зосередитись на управлінні іншими поточними зобов'язаннями ПрАТ «Камет-сталь», які представлені переважно фінансовими операціями всередині групи, обсяг яких продемонстрував аномальне зростання:

- переуступка заборгованості (відступлення права вимоги);
- інші дрібні зобов'язання.
- нефінансові зобов'язання:

Для підвищення рівня ліквідності та фінансової стійкості підприємству рекомендується перевести не менше 50% їх у довгострокову форму, що є технічно можливим і стратегічно обґрунтованим кроком.

Доцільність та можливість такого переведення визначається наступними факторами:

- внутрішньогруповий характер заборгованості. Оскільки ці зобов'язання виникли в межах Групи «Метінвест», рішення про зміну термінів погашення залежить від централізованої фінансової стратегії холдингу. Єдиний акціонер має повноваження приймати рішення щодо реструктуризації або зміни умов «транзакцій щодо фінансування», включаючи зміну кінцевих дат погашення основної суми боргу.

- усунення тиску на грошові потоки. Наразі за нетоварними операціями (де відображена переуступка) зафіксовано від'ємну затримку платежу на рівні - 60 днів, що змушує завод розраховуватися за ними швидше, ніж він отримує кошти за аналогічними активами. Переведення у довгостроковий борг дозволило б синхронізувати виплати з реальними можливостями генерації готівки.

- повноваження керівництва. Генеральний директор та Рада директорів мають прямі повноваження на вчинення правочинів щодо переведення боргу та відступлення права вимоги, а також на залучення фінансування через договори позики та поворотної допомоги, що є основою для такої реструктуризації.

Також серед заходів загально-економічного характеру слід продовжити

підвищення операційної ефективності та енергонезалежності. Оскільки паливно-енергетичні ресурси займають значну частку в собівартості, подальша реалізація проєктів з енергоефективності та встановлення власних генераторів дозволить знизити операційні ризики та збільшити чистий грошовий потік від операційної діяльності.

Всі перелічені вище рекомендації дозволять ПрАТ «Камет-сталь» перейти від кризового до стабільного типу фінансової стійкості, забезпечивши достатній «майновий буфер безпеки» для виконання зобов'язань. Математично їх реалізація відобразиться в новому балансі за інших незмінних умов (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Прогнозний баланс ПрАТ «Камет-сталь», тис. грн.

Показник	На початок прогнозного року	На кінець прогнозного року	Відхилення	Темп росту, %
Необоротні активи	8588119	11599313	3011194	135,1
- основні засоби	6733391	9744585	3011194	144,7
Оборотні активи	48549221	45424069	-3125152	93,6
запаси	8446357	5321205	-3125152	63,0
- дебіторська заборгованість за товари	19230234	13461234	-5769000	70,0
- грошові кошти та їх еквіваленти	403406	6058448	5655042	1501,8
Актив	57137340	57023382	-113958	99,8
Власний капітал	1083800	4094994	3011194	377,8
- нерозподілений прибуток	-802875	-802875	0	100,0
- додатковий капітал	22 931	3 034 125	3011194	13231,5
Довгострокові зобов'язання	596424	8068210	7471786	1352,8
Поточні зобов'язання і забезпечення	55457116	47985330	-7471786	86,5
- інші поточні зобов'язання	14943572	7471786	-7471786	50,0
Пасив	57137340	57023382	-113958	99,8

Джерело: розраховано автором

Трансформація структури балансу ПрАТ «Камет-сталь», зокрема через оптимізацію співвідношення оборотних активів та поточних боргів, безпосередньо зумовлює динаміку коефіцієнтів ліквідності та визначає загальну оцінку фінансової стійкості комбінату (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

**Прогнозні показники ліквідності ПрАТ «Камет-сталь» після
впровадження рекомендацій**

Показник	Станом на 31.12.2025 р.	Прогнозне значення	Відхилення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,13	0,12
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,72	0,84	0,11
Коефіцієнт покриття	0,88	0,95	0,07
Коефіцієнт автономії	0,02	0,07	0,05
Коефіцієнт леверіджу	51,72	12,93	-38,79
Коефіцієнт вартості необоротних активів	0,15	0,20	0,05
Коефіцієнт вартості оборотних активів	0,85	0,80	-0,05
ЧОК	-6907895	563891	7471786
ВОК	-7504319	-7504319	0
Оборотність активів, днів	324	291	-33
Оборотність поточних активів, днів	273	240	-33
Оборотність товарної дебіторської заборгованості за товари, днів	137	83	-54

Джерело: розраховано автором

Прогнозні показники свідчать про суттєве оздоровлення фінансового стану підприємства та його поступовий вихід із глибокої кризи ліквідності.

Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє значне зростання – з критичних 0,01 до 0,13 (відхилення +0,12). Хоча це все ще нижче нормативного значення (0,2), такий стрибок вказує на суттєве наповнення рахунків грошовими коштами. Коефіцієнт швидкої ліквідності (0,84) та коефіцієнт покриття (0,95) максимально наближаються до нормативних меж, що свідчить про здатність підприємства майже повністю покрити поточні борги за рахунок оборотних активів.

Вихід чистого оборотного капіталу (ЧОК) у позитивну зону чи не найбільш значуща зміна в структурі балансу. Показник ЧОК змінюється з дефіциту у -6,91 млрд грн на позитивне значення у 563,9 млн грн. Сукупне

відхилення становить понад 7,47 млрд грн, що вказує на успішну реструктуризацію балансу та подолання ризику технічного дефолту. Водночас власний оборотний капітал (ВОК) залишається незмінним (-7,50 млрд грн), що підтверджує: покращення ліквідності відбувається переважно за рахунок оптимізації поточних зобов'язань та прискорення обороту активів, а не миттєвого нарощування капіталу.

Коефіцієнт леверіджу (демонструє стрімке падіння – з 51,72 до 12,93. Це означає суттєве зменшення залежності від позикових коштів та зниження боргового навантаження на кожен гривню власного капіталу. Коефіцієнт автономії при цьому зростає з 0,02 до 0,07, що хоч і залишається низьким показником, проте вказує на позитивну тенденцію зміцнення фінансової незалежності.

Впровадження рекомендацій дозволяє скоротити операційний цикл. Загальна оборотність активів та оборотність поточних активів покращуються на 33 дні. Найбільш відчутним є прогрес у роботі з дебіторами: оборотність товарної заборгованості скорочується на 54 дні (з 137 до 83 днів). Це підтверджує ефективність заходів щодо стимулювання покупців до швидших розрахунків (наприклад, через систему знижок або факторинг).

Спостерігається перерозподіл у структурі активів: частка оборотних активів дещо знижується (з 0,85 до 0,80), тоді як питома вага необоротних активів зростає до 0,20. Це свідчить про вивільнення зайвих коштів із обороту (запасів та дебіторської заборгованості) та їх потенційне спрямування на інвестиційні потреби або погашення боргів.

Отже, запропоновані рекомендації дозволять ПрАТ «Камет-сталь» трансформувати свій фінансовий стан із кризового у стійко-позитивний, забезпечивши необхідний «майновий буфер» для стабільної операційної діяльності.

Висновки до розділу 3

Комплексний аналіз фінансового стану ПрАТ «Камет-сталь» засвідчив наявність глибоких структурних дисбалансів, які призвели до критичного дефіциту ліквідності та загрози втрати поточної платоспроможності, що вимагає переходу від фрагментарних рішень до системної стратегії фінансової стабілізації. В основі такої стратегії має лежати розгляд ліквідності як динамічної здатності підприємства генерувати чисті грошові потоки, достатні для своєчасного виконання зобов'язань.

Основними інструментами оздоровлення є оптимізація управління дебіторською заборгованістю через механізми факторингу, раціоналізація запасів на засадах логістики «точно в строк», реструктуризація пасивів та впровадження оперативного фінансового контролю.

Особливе значення для підприємства має впровадження факторингових операцій, де найбільш доцільним партнером визначено АТ «ПУМБ» через його приналежність до Групи SCM та глибоку експертизу внутрішньогрупових ризиків. Розрахунки показують, що інкасація навіть 30% дебіторської заборгованості через факторинг дозволить миттєво залучити в оборот понад 4,6 млрд грн «живих» грошей, ліквідуючи часовий лаг у 45 днів та суттєво покращуючи показники абсолютної ліквідності. Водночас класичні моделі стимулювання дебіторів, такі як система знижок «2/10, нетто 30», визнані неефективними для ПрАТ «Камет-сталь» через закритий характер ринку збуту в межах холдингу та критично низьку рентабельність продажів, яка у 2025 році склала лише 2,09%.

У сфері управління запасами пріоритетом є вивільнення капіталу, нерационально заблокованого у виробничих залишках, обсяг яких у 2025 році зріс майже вдвічі. Впровадження ABC/XYZ-аналізу, перехід на модель Вілсона для розрахунку оптимальних закупівель та реалізація неліквідів (зокрема знецінених запасів у портах) дозволять скоротити рівень запасів на 37–55%, що забезпечить приплив додаткових 3,13 млрд грн.

Для зменшення фінансового тиску необхідно синхронізувати

розрахункові цикли за правилом перевищення терміну оплати кредиторам над терміном збору коштів від покупців, а також перевести не менше 50% внутрішньогрупових поточних зобов'язань у довгострокову форму.

Оперативне управління платоспроможністю має підтримуватися через впровадження дискретних платіжних календарів, щотижневого секвестру некритичних витрат та регулярного моніторингу грошових потоків непрямим методом.

Прогнозне моделювання підтверджує, що реалізація цих заходів дозволить ПрАТ «Камет-сталь» подолати дефіцит чистого оборотного капіталу, вивівши його у позитивну зону (563,9 млн грн), та радикально знизити коефіцієнт леверіджу з 51,72 до 12,93.

Таким чином, запропонований інструментарій забезпечить трансформацію фінансового стану комбінату з кризового у стійко-позитивний, створивши необхідний майновий буфер безпеки для стабільної операційної діяльності.

ВИСНОВКИ

Ліквідність та платоспроможність підприємства є фундаментальними категоріями, що визначають його здатність успішно функціонувати в умовах ринкової невизначеності та фінансових ризиків. Теоретичний аналіз дозволяє виділити два ключові підходи до розуміння ліквідності: статичний (майновий), який оцінює структуру балансу на певну дату, та динамічний (потоківий), що фокусується на безперервному русі грошових потоків.

Статичний підхід моделює гіпотетичну ситуацію ліквідації бізнесу, де ліквідність виступає як «майновий буфер безпеки», що визначається спроможністю оборотних активів виступати матеріальним покриттям для поточних боргів. Натомість динамічний підхід базується на здатності підприємства генерувати достатній обсяг вільних грошових коштів для синхронізації надходжень та виплат у кожному часовому інтервалі.

Системний підхід до ліквідності передбачає врахування як екзогенних факторів, таких як макроекономічна ситуація, інфляція та доступність кредитів, так і ендогенних управлінських рішень щодо структури активів та ефективності управління оборотним капіталом.

Ліквідність є первинною властивістю активів, платоспроможність – поточним результатом їхньої трансформації у гроші, а фінансова стійкість – стратегічною метою підприємства залишатися спроможним виконувати зобов'язання у майбутньому.

Методологія дослідження передбачає комплексний п'ятиетапний алгоритм, що інтегрує статичні та динамічні показники для встановлення точного фінансового «діагнозу».

На етапі групування активів і пасивів встановлюється ступінь ліквідності балансу через зіставлення чотирьох груп активів (за швидкістю трансформації в гроші) та чотирьох груп пасивів (за терміновістю погашення). Важливою аналітичною вимогою є правило часової некомпенсованості: наявність платіжного надлишку в групі низьколіквідних активів, таких як запаси, не може

компенсувати поточний дефіцит грошових коштів для негайних розрахунків за податками чи заробітною платою.

Коефіцієнтний аналіз дозволяє кількісно оцінити фінансову гнучкість через індикатори абсолютної, швидкої та поточної ліквідності, де нормативні значення встановлюють межі безпеки для кредиторів.

Особливу цінність має динамічний аналіз, який використовує Звіт про рух грошових коштів як фільтр для перевірки реальної мобільності капіталу та якості бухгалтерського прибутку. Справжня ліквідність у динаміці визначається тривалістю операційного та грошового циклів: чим швидше оборотні активи проходять шлях від закупівлі сировини до отримання «живого» кешу від покупців, тим вищою є внутрішня фінансова стійкість компанії.

Використання непрямого методу аналізу грошових потоків дозволяє ідентифікувати приховані причини втрати ліквідності, коригуючи фінансовий результат на негрошові статті, зокрема амортизацію, та зміни в робочому капіталі. Коефіцієнт якості чистого прибутку стає індикатором того, чи не є прибуток лише «паперовим» через його застрягання у нереалізованих запасах або безнадійній дебіторській заборгованості.

Тільки поєднання ретроспективного аналізу балансових залишків із перспективним плануванням грошових потоків та платіжного календаря дозволяє сформувати об'єктивну оцінку фінансової гнучкості та обґрунтувати заходи щодо оптимізації капіталу в умовах мінливого ринку.

ПрАТ «Камет-сталь» є стратегічно важливим металургійним підприємством України із повним циклом виробництва, що відіграє ключову роль у забезпеченні стійкості гірничо-металургійної групи «Метінвест» після втрати активів у Маріуполі. Комбінат об'єднує металургійні та коксохімічні потужності Кам'янського, випускаючи широкий асортимент продукції: чавун, сталь, кокс, безперервнолиту заготовку, арматуру, катанку, кутики, швелери та унікальну осьову заготовку для залізничного транспорту.

Аналіз діяльності за період 2023–2025 років свідчить про суттєву трансформацію, де 2024 рік став найбільшим за обсягами реалізації

традиційних товарів, а 2025 рік – переломним етапом фінансового оздоровлення. Саме у 2025 році компанія вперше за аналізований період вийшла на рівень прибутковості, отримавши 961,34 млн грн чистого прибутку завдяки рекордній виручці у 58,78 млрд грн та ефективному контролю над собівартістю, темпи росту якої були нижчими за доходи. До цього підприємство зазнавало значних збитків через логістичні обмеження та енергетичну кризу, спричинену військовою агресією. Також на фінансовий результат накладає тягар зростання адміністративних витрат до 605,4 млн грн та фінансових витрат на 78% у 2025 році.

Попри вихід на прибутковість, структура майна підприємства залишається вразливою через надмірну концентрацію ресурсів в оборотних активах, питома вага яких зросла до 85,0%. Критичним фактором є дебіторська заборгованість, що подвоїлася до 37,09 млрд грн і становить майже дві третини усього майна, що вказує на масштабне відволікання капіталу з операційного обороту та підвищення ризиків неповернення коштів. Паралельно зафіксовано стрімке вимивання абсолютно ліквідних ресурсів: частка грошових коштів обвалилася з 7,2% на початку 2024 року до критичних 0,7% наприкінці 2025 року, що створює загрозу для негайного виконання фінансових вимог. Необоротні активи також продемонстрували зростання до 8,59 млрд грн переважно за рахунок збільшення вартості основних засобів до 6,73 млрд грн після введення в експлуатацію об'єктів незавершеного будівництва.

Фінансовий стан ПрАТ «Камет-сталь» характеризується поступовим зміцненням власного капіталу, який наприкінці 2025 року нарешті перейшов у позитивну зону, склавши 1,08 млрд грн завдяки прибутковій діяльності та переоцінкам. Однак підприємство зберігає надзвичайну залежність від зовнішніх запозичень, де поточні зобов'язання покривають 97,1% усіх пасивів. Кредиторська заборгованість за товари та послуги (38,65 млрд грн) залишається головним джерелом фінансування операційних потреб, складаючи понад 96% усіх кредиторських боргів. Аномальне зростання інших поточних зобов'язань до 14,94 млрд грн свідчить про активне використання інструментів переуступки боргу для підтримки ліквідності.

Показники рентабельності відобразили успішну адаптацію до воєнних умов: рентабельність основних засобів підскочила з -23,82% до +15,13%, а рентабельність продажу досягла 2,09%.

Водночас аналіз поточної платоспроможності підтверджує кризову ситуацію: коефіцієнт абсолютної ліквідності впав до 0,01, а коефіцієнт поточної ліквідності (0,88) залишається нижчим за норматив, що свідчить про неспроможність компанії повністю покрити борги навіть за умови реалізації всіх запасів.

Баланс залишається незбалансованим, оскільки готівка не покриває найбільш термінові пасиви.

Динаміка дебіторської заборгованості характеризується її стрімким подвоєнням протягом періоду – з 18,60 млрд грн на початку 2023 року до 37,09 млрд грн наприкінці 2025 року. Особливо значущим став 2025 рік, коли заборгованість за товари, роботи та послуги продемонструвала аномальний стрибок, збільшившись майже в шість разів (на 604,9%). Структура цих активів зазнала радикальних змін: якщо у 2023 році та більшій частині 2024 року домінували торговельні борги (81–87%), то наприкінці 2025 року їхня частка скоротилася до 51,8%. Водночас зафіксовано різке зростання питомої ваги іншої поточної дебіторської заборгованості до 43,3%, що зумовлено проведенням масштабних операцій із переуступки боргу.

Динаміка кредиторської заборгованості ПрАТ «Камет-сталь» характеризується стрімким зростанням боргового навантаження у першій половині аналізованого періоду – з 27,88 млрд грн на початку 2023 року до пікових 44,92 млрд грн на початку 2025 року, з наступним зниженням до 40,21 млрд грн наприкінці звітного періоду. Основною причиною цього скорочення стало поступове розвантаження боргів за товари, роботи та послуги, які протягом 2025 року зменшилися на 4,26 млрд грн.

Структура кредиторської заборгованості свідчить про надзвичайно високу концентрацію зобов'язань: питома вага боргів за товари, роботи та послуги стабільно зростала протягом усього періоду і наприкінці 2025 року досягла 96,1%.

Специфічна фінансова модель базується на експлуатації товарних кредитів від постачальників із затримкою платежу у 113 днів, що дозволяє утримувати від'ємний фінансовий цикл на рівні -73 дні, а операційний цикл у 2025 році скоротився до 177 днів. Від'ємні чисті оборотні кошти у розмірі -6,91 млрд грн та коефіцієнт відновлення платоспроможності на рівні 0,446 вказують на неможливість повної стабілізації стану в найближчі півроку.

Загальний показник ліквідності підприємства відображає його комплексну спроможність розрахуватися за всіма зобов'язаннями, і хоча наприкінці 2025 року він продемонстрував стрімке зростання до рівня 0,8747, його значення все ще залишається нижчим за нормативну одиницю. Водночас інтегральний показник ліквідності, який дає узагальнюючу оцінку покриття боргів усіма видами оборотних активів, протягом 2023–2025 років коливався в межах 0,60–0,66, що підтверджує недостатність сукупної вартості майна для повного погашення поточних зобов'язань.

Таким чином, попри прогрес у 2025 році, ПрАТ «Камет-сталь» зберігає кризовий тип фінансової стійкості, потребуючи докорінної оптимізації боргового портфеля та політики управління дебіторською заборгованістю.

Комплексний аналіз фінансового стану ПрАТ «Камет-сталь» засвідчив наявність глибоких структурних дисбалансів, які призвели до критичного дефіциту ліквідності та загрози втрати поточної платоспроможності, що вимагає переходу від фрагментарних рішень до системної стратегії фінансової стабілізації. В основі такої стратегії має лежати розгляд ліквідності як динамічної здатності підприємства генерувати чисті грошові потоки, достатні для своєчасного виконання зобов'язань.

Основними інструментами оздоровлення є оптимізація управління дебіторською заборгованістю через механізми факторингу, раціоналізація запасів на засадах логістики «точно в строк», реструктуризація пасивів та впровадження оперативного фінансового контролю.

Особливе значення для підприємства має впровадження факторингових операцій, де найбільш доцільним партнером визначено АТ «ПУМБ» через його приналежність до Групи SCM та глибоку експертизу внутрішньогрупових

ризиків. Розрахунки показують, що інкасація навіть 30% дебіторської заборгованості через факторинг дозволить миттєво залучити в оборот понад 4,6 млрд грн «живих» грошей, ліквідуючи часовий лаг у 45 днів та суттєво покращуючи показники абсолютної ліквідності. Водночас класичні моделі стимулювання дебіторів, такі як система знижок «2/10, нетто 30», визнані неефективними для ПрАТ «Камет-сталь» через закритий характер ринку збуту в межах холдингу та критично низьку рентабельність продажів, яка у 2025 році склала лише 2,09%.

У сфері управління запасами пріоритетом є вивільнення капіталу, нерационально заблокованого у виробничих залишках, обсяг яких у 2025 році зріс майже вдвічі. Впровадження ABC/XYZ-аналізу, перехід на модель Вілсона для розрахунку оптимальних закупівель та реалізація неліквідів (зокрема знецінених запасів у портах) дозволять скоротити рівень запасів на 37–55%, що забезпечить приплив додаткових 3,13 млрд грн.

Для зменшення фінансового тиску необхідно синхронізувати розрахункові цикли за правилом перевищення терміну оплати кредиторам над терміном збору коштів від покупців, а також перевести не менше 50% внутрішньогрупових поточних зобов'язань у довгострокову форму.

Оперативне управління платоспроможністю має підтримуватися через впровадження дискретних платіжних календарів, щотижневого секвестру некритичних витрат та регулярного моніторингу грошових потоків непрямим методом.

Прогнозне моделювання підтверджує, що реалізація цих заходів дозволить ПрАТ «Камет-сталь» подолати дефіцит чистого оборотного капіталу, вивівши його у позитивну зону (563,9 млн грн), та радикально знизити коефіцієнт леверіджу з 51,72 до 12,93.

Таким чином, запропонований інструментарій забезпечить трансформацію фінансового стану комбінату з кризового у стійко-позитивний, створивши необхідний майновий буфер безпеки для стабільної операційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Altman, E.I. Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *Journal of Finance*, 1968. 23(4), 589–609.
2. Bernstein L. A. Financial Statement Analysis: Theory, Application, and Interpretation. 5th ed. Homewood, IL : Richard D. Irwin, Inc., 1993. 1018 p.
3. Brealey R. A., Myers S. C., Allen F. Principles of Corporate Finance. 14th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2022. 1024 p.
4. Brigham E. F., Ehrhardt M. C. Financial Management: Theory and Practice. 10th ed. Mason, OH : South-Western/Thomson Learning, 2002. 1105 p.
5. Colasse B. Gestion financière de l'entreprise: problématique, concepts et méthodes. 3e éd. Paris : Presses Universitaires de France, 1993. 652 p.
6. Damodaran A. Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset: John Wiley & Sons, 2012. 992 с.
7. Gibson C. H. Financial Statement Analysis. 13th ed. Boston: South-Western Cengage Learning, 2012. 640 p.
8. Gitman L. J., Zutter C. J. Principles of Managerial Finance. 14th ed. Boston: Pearson, 2015. 912 p.
9. Van Horne J. C., Wachowicz J. M. Fundamentals of Financial Management. 12th ed. Prentice Hall, 2005. 1232 p.
10. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства, - К.: Либідь, 1998. – 384с.
11. Бержанір І.А. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Фінанси, облік, банки*. 2014. № 1(20). С. 43–48.
12. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств: підручник. – К. : КНТЕУ, 2006.
13. Василик О. Д., Волохата О. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 416 с.
14. Власова Н.О., Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харк. держ.

ун-т харчування та торгівлі: Харків. 2017. 350 с.

15. Вовк В., Левкович О.В., Воробйова А.О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/78.pdf (дата звернення: 25.04.2026).

16. Гриліцька А., Харченко А. Вплив грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємства. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-133>.

17. Давиденко Н. М. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2012. – 580 с.

18. Дерев'янюк С. І. Факторинг в Україні: стан та перспективи розвитку. *Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал «ЛЮГОС. Мистецтво наукової думки»*. 2020. № 10. С. 34–40.

19. Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1805> (дата звернення: 25.04.2026).

20. Концепція реформування регулювання факторингу в Україні. Національний банк України. 2023. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3_2023.pdf (дата звернення 18.05.2026 р.)

21. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : підручник. – К. : Знання, 2000. – 378 с.

22. Костенко Ю. О., Ковтун В. О., Гірман Л. М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та організація управління*. 2023. № 4. С. 322–326. URL: <https://economics.net.ua/ejoru/2023/No4/37.pdf> (дата звернення: 11.04.2026).

23. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Харків : Фактор, 2007. 784 с.

24. Левкович О. В., Воробйова А. О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*, 2022. № 5. С. 89–91. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10307> (дата звернення: 14.04.2026).

25. Лігоненко Л. А. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. – К.: КНТЕУ, 2001. – 580 с.

26. Люта О.В., Пігуль Н.Г., Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник СумДУ*. 2019. № 4. С. 14–23.

27. Майборода О.Є., Косарева І.П., Каранда О.М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Молодий вчений*. № 3. 2017. С. 793-797.

28. Масюк Ю. Факторинг в Україні: сутність, стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-119>.

29. Мельник Т.М., Гутник І.В. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 105–111. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-4_0-pages-105_111.pdf (дата звернення: 11.04.2026).

30. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 № 759/10/20-2117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2117225-98#Text>. (дата звернення: 11.04.2026)

31. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Мінекономіки України від 26.10.2010 № 1361. URL: http://meold.kmu.gov.ua/minec/control/uk/publish/article?art_id=161074&cat_id=32854. (дата звернення: 10.04.2026)

32. Міжнародна організація з факторингу. URL: <https://www.factoring.org/>.
33. Моделювання фінансової стійкості підприємства в умовах невизначеності: монографія / за ред. проф. Т. С. Клебанової. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009.
34. Олександренко І.В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз, аудит*. 2014. № 6. С. 419–426.
35. Олійник О. О., Роговий С. М. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 34–38.
36. Підприємницькі фінанси : підручник / за ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – К. : КНЕУ, 2017.
37. Польова Т.В., Кравцова Ю.В. Аналіз ліквідності балансу підприємства на прикладі ПрАТ «Бондарівське». *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/35.pdf (дата звернення: 25.04.2026).
38. ПрАТ «Камет-сталь». Офіційний сайт. URL: <https://ks.metinvestholding.com/> (дата звернення 16.04.2026)
39. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
40. Савчук В. П. Практичний фінансовий менеджмент : підручник. Київ : Наш формат, 2021. 528 с.
41. Степаненко Н. В., Богуславський Є. В. Особливості та правові аспекти надання факторингових послуг на небанківському фінансовому ринку України. *Legal Bulletin*. 2024. № 14. С. 19–23. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2024-14-A2>.
42. Тарасенко Н. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посіб. – 4-тє вид., стер. – К. : Алерта, 2008. – 341 с. (С. 262)
43. Терен Г.М. Система показників аналізу ліквідності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 8. С. 36–41.
44. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2003. 554 с.
45. Томчук О.Ф., Фабіянська В.Ю., Довгополук Г.Ю. Оцінка ліквідності

та платоспроможності в контексті фінансового стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. №. 5(05). С. 345–351.

46. Трач Р. М., Прокопчук Н. Я. Оцінка фінансової стійкості підприємства (на прикладі ДП «Антонов»). *Економіка та суспільство*. 2024. № 58. С. 1–8. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3013/2935> (дата звернення: 11.04.2026).

47. Фарапонов Г. Перспективи розвитку факторингу в умовах модернізації фінансових технологій. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 6. С. 33–37. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2023-6-6>. (дата звернення: 11.05.2026)

48. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін. ; за наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – 6-те вид., перероб. та допов. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.

49. Фінансовий менеджмент: підручник / [колектив авторів]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 440 с. (С. 83–91).

50. Чеченева М. Управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. № 54. С. 1–7. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1758> (дата звернення: 03.04.2026).

51. Чорновол О. Забезпечення платоспроможності вітчизняних підприємств торгівлі в сучасних умовах. *Економіка і фінанси бізнесу: збірник наукових статей*. Київ, КНТЕУ, 2021. Ч. 1. С. 142–146. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/9ddf22ee9b8926ffb9ca80e2c22a7c87.pdf#page=142> (дата звернення: 14.03.2026).

52. Швиданенко Г. О., Олесюк О. І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічного стану підприємства : монографія. – К. : КНЕУ, 2002.

53. Шевченко І. О. Фінансові механізми підтримки бізнесу: факторинг, форфейтинг та лізинг. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2024. № 6 (286). С. 148–155. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-148-155>.

54. Шергіна Л.А., Домшина Т.Р. Фактори впливу на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в період кризи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 1. С. 22–31.

55. Шуміло О., Курочка А. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Економіка підприємства*. 2023. С. 105–111.

11.06.2026

Абрамов Д.О.

ДОДАТОК А1

Фінансова звітність за 2023 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛ., М. КАМ'ЯНСЬКЕ, ВУЛ. СОБОРНА, БУД. 18Б
(ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ")
Код за ЄДРПОУ: [05393085](#)

Дата звіту	28.02.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	Іванова Олена Анатоліївна
КАТОТТГ	UA12040150010395824
Кількість працівників	7 114

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	110 886.00	72 660.00
первісна вартість	1001	182 140.00	182 140.00
накопичена амортизація	1002	-71 254.00	109 480.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 004 688.00	2 683 830.00
Основні засоби	1010	4 085 219.00	3 575 516.00
первісна вартість	1011	6 500 589.00	6 952 102.00
знос	1012	-2 415 370.00	-3 376 586.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	63 168.00	71 633.00
Відстрочені податкові активи	1045	133 193.00	330 899.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	6 397 154.00	6 734 538.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 817 073.00	3 335 877.00
Виробничі запаси	1101	2 244 675.00	1 291 618.00
Незавершене виробництво	1102	761 313.00	773 925.00
Готова продукція	1103	803 462.00	1 264 527.00
Товари	1104	7 623.00	5 807.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 086 470.00	24 645 624.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	102 231.00	198 870.00
з бюджетом	1135	539 948.00	533 526.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	132 964.00	289 416.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 870 503.00	2 733 932.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	772 809.00	3 257 860.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	772 809.00	3 257 860.00
Витрати майбутніх періодів	1170	180 139.00	304 311.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	2 470 697.00	3 229 462.00
Усього за розділом II	1195	25 839 870.00	38 239 462.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	32 237 024.00	44 974 000.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584.00	170 584.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	483 665.00	388 394.00
Додатковий капітал	1410	22 931.00	22 931.00
Емісійний дохід	1411	22 931.00	22 931.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1 186 934.00	-2 042 240.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Усього за розділом I	1495	-509 754.00	-1 460 331.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	215 722.00	284 912.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 639.00	1 906.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	218 361.00	286 818.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	29 526.00	953.00
товари, роботи, послуги	1615	24 257 846.00	39 284 367.00
розрахунками з бюджетом	1620	77 775.00	106 101.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	15 144.00	23 113.00
розрахунками з оплати праці	1630	59 965.00	81 388.00
за одержаними авансами	1635	3 442 142.00	1 761 829.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	179 069.00	221 672.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 466 950.00	4 668 090.00
Усього за розділом III	1695	32 528 417.00	46 147 513.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Баланс	1900	32 237 024.00	44 974 000.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 071 732.00	37 850 282.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	41 270 650.00	39 414 450.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	1 801 082.00	
збиток	2095		1 564 168.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	744 898.00	2 852 284.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	440 708.00	439 569.00
Витрати на збут	2150	2 204 913.00	1 707 307.00
Інші операційні витрати	2180	999 931.00	255 148.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	1 099 572.00	1 113 908.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	34 386.00	21 817.00
Інші доходи	2240	106 431.00	95 451.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Фінансові витрати	2250	66 219.00	45 052.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	76 670.00	32 548.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	1 101 644.00	1 074 240.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	189 311.00	191 121.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	912 333.00	883 119.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-2 012.00	-526.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-44 627.00	237 408.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-46 639.00	236 882.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-8 395.00	42 639.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-38 244.00	194 243.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-950 577.00	-688 876.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	42 643 964.00	42 218 013.00
Витрати на оплату праці	2505	1 919 147.00	1 925 216.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	408 990.00	411 999.00
Амортизація	2515	1 194 015.00	1 039 988.00
Інші операційні витрати	2520	6 513 909.00	7 592 948.00
Разом	2550	52 680 025.00	53 188 164.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682 337 284.00	682 337 284.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682 337 284.00	682 337 284.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1.34	-1.29
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1.34	-1.29
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

ДОДАТОК А2

Фінансова звітність за 2024 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛ., М. КАМ'ЯНСЬКЕ, ВУЛ. СОБОРНА, БУД. 18Б
(ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ")

Код за ЄДРПОУ: [05393085](#)

Дата звіту	26.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	Іванова Олена Анатоліївна
КАТОТТГ	UA12040150010056523
Кількість працівників	6 795

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	72 660.00	35 076.00
первісна вартість	1001	182 140.00	165 298.00
накопичена амортизація	1002	-109 480.00	-130 222.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 683 830.00	2 153 731.00
Основні засоби	1010	3 575 516.00	5 977 684.00
первісна вартість	1011	6 952 102.00	6 282 875.00
знос	1012	-3 376 586.00	-305 191.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	71 633.00	81 231.00
Відстрочені податкові активи	1045	330 899.00	33 527.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	6 734 538.00	8 281 249.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 335 877.00	3 677 305.00
Виробничі запаси	1101	1 291 618.00	2 847 325.00
Незавершене виробництво	1102	773 925.00	664 251.00
Готова продукція	1103	1 264 527.00	165 729.00
Товари	1104	5 807.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 645 624.00	25 510 347.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	198 870.00	1 812 864.00
з бюджетом	1135	533 526.00	868 709.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	289 416.00	266 049.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 733 932.00	2 653 326.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 257 860.00	2 640 739.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	3 257 860.00	2 640 739.00
Витрати майбутніх періодів	1170	304 311.00	346 391.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	3 229 462.00	2 967 718.00
Усього за розділом II	1195	38 239 462.00	40 477 399.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	44 974 000.00	48 758 648.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584.00	170 584.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	388 394.00	2 013 719.00
Додатковий капітал	1410	22 931.00	22 931.00
Емісійний дохід	1411	22 931.00	22 931.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2 042 240.00	-2 146 252.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Усього за розділом I	1495	-1 460 331.00	60 982.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	284 912.00	533 263.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 906.00	17 340.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	286 818.00	550 603.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	953.00	7 117.00
товари, роботи, послуги	1615	39 284 367.00	42 902 391.00
розрахунками з бюджетом	1620	106 101.00	109 069.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	23 113.00	18 742.00
розрахунками з оплати праці	1630	81 388.00	68 217.00
за одержаними авансами	1635	1 761 829.00	1 818 119.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	221 672.00	218 697.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 668 090.00	3 004 711.00
Усього за розділом III	1695	46 147 513.00	48 147 063.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Баланс	1900	44 974 000.00	48 758 648.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	52 388 174.00	43 071 732.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	49 936 748.00	41 270 650.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	2 451 426.00	1 801 082.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	229 474.00	744 898.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	542 652.00	440 708.00
Витрати на збут	2150	2 209 431.00	2 204 913.00
Інші операційні витрати	2180	255 056.00	999 931.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	326 239.00	1 099 572.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	38 715.00	34 386.00
Інші доходи	2240	75 308.00	106 431.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	60 993.00	66 219.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	11 044.00	76 670.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	284 253.00	1 101 644.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	46 548.00	189 311.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	237 705.00	912 333.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 310 766.00	-2 012.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-184 460.00	-44 627.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2 126 306.00	-46 639.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	367 288.00	-8 395.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 759 018.00	-38 244.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 521 313.00	-950 577.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	44 275 101.00	42 643 964.00
Витрати на оплату праці	2505	2 138 174.00	1 919 147.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	458 182.00	408 990.00
Амортизація	2515	1 712 441.00	1 194 015.00
Інші операційні витрати	2520	6 590 644.00	6 513 909.00
Разом	2550	55 174 542.00	52 680 025.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682 337 284.00	682 337 284.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682 337 284.00	682 337 284.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.35	-1.34
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.35	-1.34
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

ДОДАТОК А3

Фінансова звітність за 2025 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛ., М. КАМ'ЯНСЬКЕ, ВУЛ. СОБОРНА, БУД. 18Б
(ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ")

Код за ЄДРПОУ: [05393085](#)

Дата звіту	25.02.2026
Період	2025 рік, 12 міс
Бухгалтер	Іванова Олена Анатоліївна
КАТОТТГ	UA12040150010056523
Кількість працівників	7 224

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	35 076.00	19 433.00
первісна вартість	1001	165 298.00	166 266.00
накопичена амортизація	1002	-130 222.00	-146 833.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 153 731.00	1 677 830.00
Основні засоби	1010	5 977 684.00	6 733 391.00
первісна вартість	1011	6 282 875.00	8 718 022.00
знос	1012	-305 191.00	1 984 631.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
1036	1036	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	81 231.00	
Відстрочені податкові активи	1045	33 527.00	157 465.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	8 281 249.00	8 588 119.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 677 305.00	8 446 357.00
Виробничі запаси	1101	2 847 325.00	6 280 767.00
Незавершене виробництво	1102	664 251.00	1 110 608.00
Готова продукція	1103	165 729.00	1 054 982.00
Товари	1104	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 510 347.00	19 230 234.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 812 864.00	442 380.00
з бюджетом	1135	868 709.00	1 371 223.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	266 049.00	3 087.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 653 326.00	16 050 602.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 640 739.00	403 406.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	2 640 739.00	403 406.00
Витрати майбутніх періодів	1170	346 391.00	482 835.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	2 967 718.00	2 122 184.00
Усього за розділом II	1195	40 477 399.00	48 549 221.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	48 758 648.00	57 137 340.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584.00	170 584.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	2 013 719.00	1 693 160.00
Додатковий капітал	1410	22 931.00	22 931.00
Емісійний дохід	1411	22 931.00	22 931.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2 146 252.00	-802 875.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	60 982.00	1 083 800.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	533 263.00	581 468.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17 340.00	14 956.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	550 603.00	596 424.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	7 117.00	11 762.00
товари, роботи, послуги	1615	42 902 391.00	38 646 893.00
розрахунками з бюджетом	1620	109 069.00	119 635.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	18 742.00	23 098.00
розрахунками з оплати праці	1630	68 217.00	86 351.00
за одержаними авансами	1635	1 818 119.00	1 319 799.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	218 697.00	306 006.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	3 004 711.00	14 943 572.00
Усього за розділом III	1695	48 147 063.00	55 457 116.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	48 758 648.00	57 137 340.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	58 780 443.00	52 388 174.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	54 345 072.00	49 936 748.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	4 435 371.00	2 451 426.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	461 705.00	229 474.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	605 397.00	542 652.00
Витрати на збут	2150	2 196 408.00	2 209 431.00
Інші операційні витрати	2180	830 043.00	255 056.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 265 228.00	
збиток	2195		326 239.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	22 240.00	38 715.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Інші доходи	2240	29 556.00	75 308.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	108 534.00	60 993.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	34 443.00	11 044.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 174 047.00	
збиток	2295		284 253.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-212 707.00	46 548.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	961 340.00	
збиток	2355		237 705.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-9 024.00	2 310 766.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	83 998.00	-184 460.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	74 974.00	2 126 306.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	13 495.00	367 288.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	61 479.00	1 759 018.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 022 819.00	1 521 313.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	42 278 618.00	44 275 101.00
Витрати на оплату праці	2505	2 806 582.00	2 138 174.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	604 850.00	458 182.00
Амортизація	2515	1 869 607.00	1 712 441.00
Інші операційні витрати	2520	8 039 912.00	6 590 644.00
Разом	2550	55 599 569.00	55 174 542.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682 337 284.00	682 337 284.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682 337 284.00	682 337 284.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.41	-0.35
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.41	-0.35
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

ЗГОДА здобувача освіти Державного університету економіки і технологій про
перевірку кваліфікаційної роботи на прояви академічного плагіату
та розміщення в Репозитарії ДУЕТ

Я, Абрамов Дмитро Олексійович, підтримую політику Державного університету економіки і технологій з академічної доброчесності і відкритого доступу. Стверджую, що кваліфікаційна бакалаврська робота **«Ліквідність підприємства та її аналіз»** виконана самостійно та не містить академічного плагіату. Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення норм академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Також я поінформований, що відповідно до пункту 5.8 «Положення про Репозитарій (електронну базу даних) Державного університету економіки і технологій» згадана робота буде розміщена в Електронному архіві Університету (Репозитарії ДУЕТ) та ознайомлений з умовами такого розміщення.

(підпис)

Дмитро Абрамов
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

11.06.2026
(дата)